

DARBININKAS

LV NO. 10

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, VASARIS - FEBRUARY 6, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

100 mil. markių thalidomide aukoms

Bonna. — V. Vokietijos farmacijos bendrovė, kuri pagamino ir pardavinėjo thalidomide raminančius ir migdančius vaistus, pasiūlė sumokėti 100 milijonų markių tiems su defektais (be rankų ir be kojų) gimusiems vaikams, kurių motinos vartojo tą preparatą nėštumo metu. Už tai turėtų būti nutraukta bendrovei iškelta kriminalinė byla ir atsakyta visų kitų pretenzijų.

Bendrovės vadovams yra iškelta kriminalinė byla, kuri pradėta nagrinėti 1968 gegužės 27 ir dar šandien nebaigta. Kaltinamųjų suole sėdi septyni buvę bendrovės direktoriai. Abi pusės pristatė daugybę liudininkų, tos rūšies specialistų, bet niekam dar nepasisekė moksliskai įrodyti, kad yra ryšys tarp thalidomide ir deformuotais gimusių vaikų V. Vokietijoje ir kitur tarp 1950 ir 1960 metų.

Jei kaltintojai priims pasiūlymą, teismas esąs linkęs tokiu būdu bylą užbaigti. Jų advokatas betgi mano, kad pirmą reikia iširti, ar bendrovė tikrai negali daugiau mokėti. Jei pasiūlymas būtų priimtas, pinigai būtų išmokėti 2,000 dar gyvų esančių deformuotų vaikų.

Thalidomide buvo pardavinėjamas be recepto nuo 1957 metų, bet išimtas iš apyvartos 1961 m., kada pradėta įtarti, jog jis gali būti tos pastebėtos nelaimės kaltininkas. Jis buvo pasiekęs ir Ameriką, bet jo čia nebuvo leista pardavinėti. Prieš tai ir čia buvo patekęs — manoma, kad apie 10 tūk. sužalotų vaikų ir čia buvo gimę.

— **Safeguard priešraketinę sistemą** prez. Nixonas siūlys plėsti toliau, išdėstant numatytose dviejose vietose raketas, radarus ir kompiuterius. Bus prašyta pinigų žemei pirkti ir kitose vietose. Pernai tuo reikalu ginčai kongrese vyko du mėnesius. Neabejotina, kad demokratų suorganizuos vėl ilgą diskusiją biudžetą svarstant.

— **Laose laukiama greito komunistų puolimo** pereiną vasarą prarastoms labai svarbioms vietoms atsiimti. Puolimo vykdymo — šiaurės vietnamiečiai ir vietiniai komunistai partizanai. Kinijos vergai jau su tvarkė reikalingus priėjimus.

Siųsdamas biudžeto projektą kongresui, prez. Nixonas pasirašo paaiškinamąjį raštą.

Washingtonas. — Pirmasis prez. Nixono administracijos biudžetas jau pasiekė kongresą. Biudžetas subalansuotas su 1.3 bilijono dol. pertekliumi. Nenumatyta naujų mokesčių ir dar pažadėta nebeprašyti prastę pajamų mokesčių prieda, kurio terminas baigiasi birželio 30.

Anot prez. Nixono, su šiuo biudžetu pradėdama krašto reikalų rūpinimo eilės pertvarkymas — mažinimas išlaidų krašto apsaugai ir didinimas žmonių gyvenimui gerinti. Šiame biudžete krašto apsaugai ir erdvių tyrinėjimui sumažinta daugiau kaip 6 bilijonai dol. Nuo kitų programų nubraukta 2.1 bil. dol., bet daugumai tų nubraukimų reikia kongreso pritarimo.

Jau šiame biudžete siūlomos septynios naujos programos, kurioms pirmaisiais metais siūloma išleisti 3 bil. dol., o per kitus keturis metus jau reiks 18 bil. dol.

Tos naujos programos ir pirmųjų metų išlaidos taip atrodo: 500 mil. dol. šeimoms paremti naująją šalpos programą priėmus; 275 mil. dol. išdalinti valstijoms už pirmą biudžetinių metų ketvirtį;

310 mil. dol. kovai su sunkiomis kalimais vesti; 330 mil. dol. gyvenamos apšvietos gerinimui (pradedant užterštų vandenų valymu);

— **Lenkijon išvyko derybų** pradėti V. Vokietijos atstovai. Prekybos derybos jau baigtos susitarimu. Dabar eilė politiniam klausimui tvarkyti.

Išlaidose pirmenybė tenkanti nebe karui, bet švietimui ir sveikatos apsaugai

764 mil. varguomenės šelpimui maistui; 468 mil. dol. susisiekimui žeme ir oru pagerinti;

352 mil. darbo jėgos parengimui-apmokymui.

Biudžetinis doleris, numatoma, taip susidarys iš šių pajamų: 9 centai iš akcizinių rinkliavų, 45 centai iš individualinių pajamų mokesčių, 17 centų iš korporacijų pajamų mokesčių, 24 centai iš social security mokesčių, 5 centai iš visų kitų šaltinių.

Biudžetinio dolerio išlaidos taip skirstosi: 36 centai krašto apsaugai, 41 centas švietimui, sveikatos apsaugai, darbo jėgos parengimui, 10 centų žemės turtų apsaugai ir parengimui, 7 centai procentams už paskolas, 1 centas skoloms mažinti, 5 centai kitiems reikalingiems.

Pirmą kartą po keliolikos metų išlaidos karo apsaugai užle-

do pirmąją vietą švietimui ir sveikatos apsaugai.

Kad daugiau pinigų nebuvo galima skirti namų reikalingiems biudžetui, daug kaltės priskiriama kongresui, kuris su pagilinta mokesčių reforma sumažino stipriai pajamas pirmaisiais poreforminiais metais.

Krašto apsaugos departamentui išlaidų sumažinimas turės reikšmę, kad ateityje apsauga bus daugiau remiama ne senosio tipo, bet atominiais ginklais. Ypač puolamosiomis ir apsigimamosiomis raketomis su atominiais smagaliais.

Biudžetas taipgi rodo, jog erdvių tyrinėjimas nebeis gigan-

tiškai suoliais. Greit nelaukiama, kad būtų pradėtos naujos tyrinėjimų programos, gi jau suplanuotos kelionės į Mėnulį bus išdėstytos ilgesniui laikui, vienas kitas skridimas gali ir visai iškristi.

Krašto vandenų apšvarini-

mui reikalingi pinigai bus imami ne tik iš kasmetinių mokesčių, bet bus telkiami ir valstybinius bonus pardavinėjant.

Ką prez. Nixonas darys su švietimo reikalais, paaiškės tik iš specialaus pranešimo, kuris pažadėtas kongresui. Tuo tarpu yra tik tiek pasakyta, jog šis tas naujo namoma daryti.

Kovai su nusikaltimais bus duota daugiau paramos pinigais, papildomu personalu ir teisinio pagrindo sustiprinimu. Galvojama jau ir apie kalėjimų reformą, nes esamoji padėtis yra labai bloga — patalpų mažai ir blogos, bet blogiausia su personalu, kurio parengimas visiškai nebetinka šiems laikams. Dvi komisijos jau yra tyrinėjusios kalėjimų reikalus ir abi padarė išvadą, kad iš kalėjimų išeinantieji jau yra geriau pasirengę naujus nusikaltimus padaryti.

Išlaidos padidintos ir tokiom sunkiai sukontroliuojamom programom, kaip reformuotai varguomenės šalpai, pajamų pasidalinimui su valstijomis ir kovai su aplinkos teršimu.

Finansų dep. sekretorius David M. Kennedy (kairėje) ir biudžeto direktorius Robert Mayo aiškina biudžetą

Kongreso nariams reikia varžtų

Washingtonas. — Atstovų rūmų etikos komitetas pasiūlė, kad kongresmanai ir jų raštinių atsakingieji pareigūnai atidengtų viešumai kiekvieną savo didesnę skolą ir šaltinius, iš kurių gaunamos didesnės sumos už pasakytas kalbas. Taipgi patariama taip susitvarkyti, kad kongresmano vardu tvarkytas koki nors reikalą valdžios įstaigose jo raštines pareigūnas tiksliai laikytųsi duotų instrukcijų.

Pajamų šaltinis už pasakytas kalbas atidengtinus tuo atveju, jei honoraras siekia 300 dol. ar daugiau. Įsiskolinimas atidengtinus tuo atveju, jei paskolos siekia 10,000 dol. ar daugiau ir trunka 90 dienų ar daugiau per vienus kalendorinius metus.

Komiteto pasiūlymus turi patvirtinti atstovų rūmai. Taisyklės privertė papildyti du įvykiai: New Yorko kongresmano Helerpo įsiskolinimas bankuose iki 100,000 dol. ir atstovų rūmų spykerio J. McCormack raštines pareigūno nusi-

kaltimas darant protekcijas valdžios įstaigose už sutartą kyšį. Savo padėtį tas aukštąs pareigūnas išnaudojo laisvinda-

mas vyrus nuo karinės prievolės, mažindamas baudmes teis-
moteistiems ir parūpindamas įvairias lengvatas biuriams. Uždavinius jam atnešdavo vienas New Yorko advokatas. Dabar abudu laukia teis-

mo.

— **V. Vokietijos ir Sovietų** atstovai pasirašė ilgamečius susitarimus dėl Sovietų natūraliųjų dujų tiekimo V. Vokietijai ir dujotiekio vamzdžių pardavimo Sovietijai. Sutartys buvo pasirašytos Essene abiejų pusių ūkiniam ministeriam dalyvaujant. Vamzdžių sutartis yra daugiau kaip 400 mil. dol. biznis, kurį finansuoja 17 Vokietijos bankų. Sovietai atsiųgins dujomis, kurių tiekimas prasidės 1973. Ta proga pasidžiaugta, kad laukina ūkinių santykių stiprėjimo.

— **Iš Nigerijos pradėti iš-** tremti katalikų misijonieriai ir vienuolės, gelbėję Biafro žmonių civilinio karo metu.

Nasseris prašas geresnių lėktuvų, bet geriausių gal negausias

Beirutas. — Nors oficialiai ir paneigta, kad Egipto prezidentas Nasseris neseniai slapta buvo nuvykęs į Maskvą, bet diplomatinis korpus Beirute tvirtina, kad žinia teisinga. Nasseris pasiekęs Maskvą ne vien tik savo iniciatyva, bet ir Maskvos raginamas bei specialiai iš Maskvos atsiųstu lėktuvu, kad kelionė būtų geriau užmaskuota. Susitikimas buvęs reikalingas abiem pusėm.

Nasseris netekęs kantrybės, kai Izraelis sausio 22 užėmė Shadwano salą. Jos atsiimti jis nebūtų galėjęs be Sovietų pagalbos. Kad būtų greičiau, pasitarimas pasidarė būtinas pačioje Maskvoje. Bet tas reikalas atkrito jam vos Maskvą pasiekus, kadangi izraelitai pasitraukė sugriovę visus karinius įrengimus ir pasiėmę radaro stotį.

Maskvai gi rūpėjo, kad dėl tos salos dabar nekiltų naujas žydų-arabų karas, nes jei naujas karas turi būti, tai ir Maskvai geriau, kad jį būtų galima toliau nustumti. Todėl greitas susitikimas su Nasseriu ir jai buvo reikalingas.

Antroji ir dar nepasibaigusi Nasserio bėda yra Izraelio aviacijos nuolatinis veikimas Egipto oro erdvėje, net Kairo priemiestį siekiant. Išidėmėtina, kad Egipto aviacija iškšol ven-

gė oro kovų. Priežastys esančios dvi: Egipto lakūnai vis dar negali prilygti Izraelio lakūnams, o Izraelio vartojami prancūziški Mi-4 ir amerikietiški Phantomai žymiai pranašesni už Egipto turimus sovietų Mi-4 ir Mi-19. Taigi neveiklos priežastis paprasta — taupomi lėktuvai, kurių Maskva dykai neduoda.

Elektroninių prietaisų trūkumas sovietų lėktuvuose esąs didžiausias Egipto skundas — Nasseris dabar Maskvoje ypatingai malda, kad jam būtų duota naujesnio tipo lėktuvų, jei ne pačių naujausių, nes su turimais oro erdvės užkariauti nesą galima. Bet Maskva naujausių nesanti linkusi duoti, nes kuris nors jų greit pateks Izraelio žinion, o iš ten tuojau viską sužinos Vakarai.

Nasseris turis ir politinio pobūdžio skundų. Maskva neskubanti Nasserui pranešinėti, kas vyksta New York'e keturių pasitarimuose. Net susirašinėjimas tarp Maskvos ir Washingtono labai pavėluotai pranešamas Kairui. Be to, Nasseris pradėdas įtarti, kad Maskva tyčia delsianti tuos pasitarimus tarp keturių didžiųjų savo interesus siekdama, tada kai Egiptas pageidautų, kad Maskva išspausdintų galimai palankesnę tautos derybų pagrindą kaip galima greičiau.

Mažos valstybės didelis diktatorius

1966 metų pradžioje tas Afrikos žemės gabalas vadinosi dar Basutoland ir buvo britų protektoratas, bet 1966 m. besibaigiant ten jau buvo įsikūrusi nepriklausoma Lesotho respublika ir tapusi J. Tautų nariu. Ji yra vakarinėje Afrikoje, iš visų pusių P. Afrikos supama. Jos plotas tik 11,716 kvd. mylių, gyventojų gal kokie 700,000. Visi priklauso didžiosios Bantų negrų giminės Bachuanos šeimos Basuto grupei.

Sostinės vardas Maseru, kurį jungia su P. Afrikos geležinkelio sistema 16 mylių ilgumo geležinkelis. Pragyvenimo šaltinis — žemės ūkis ir gyvulininkystė. Grupių vadai yra kasdieninio gyvenimo reikalų tvarkytojai, visa kita priklauso nuo P. Afrikos, su kuria ministeris pirmininkas Jonathan gyvena geruoju.

Tas Jonathan yra vienos partijos vadas, bet yra ir kita valdžios norinti partija, kuri ką tik laimėjo parlamento rinkimus. Nors naujosios Afrikos vadai kalba tik apie demokratiją atsiradę už Afrikos ribų, ypač atvykę į Jungt. Tautas, tačiau praktikoje jie veik visi vadovauja diktatūriniais režimais.

Paskutinis pavyzdys yra Lesotho valstybėlė, kur rinkimus pralaimėjęs ministeris pirmininkas, giminės vado titulą turis Jonathan, panaikino rinkimų rezultatus, suareštavo rinkimus laimėjusį būsimąjį ministrą pirmininką, suspendavo konstituciją ir paskelbė karo stovį. Jis taip sau nukalbėjo: "Tai gali atrodyti nedemokratiška, bet mano sąžinė sako, kad dauguma gyventojų yra mano pusėje". Nukalbėta maždaug taip, kaip po Vatikano II susirinkimo daro katalikai, sufrizuotais argumentais dangstydami savo slapčius tikslus.

Jonathan pralaimėjo todėl, kad opozicinė partija platino

— **Čekoslovakijos kompartijos** narių valymas jau pradėtas, nes skyrėsi jau gavo instrukcijas kaip tą darbą atlikti. Kiekvienas turės pasakyti, kieno pusėje stovėjo Dubčekio valdymo laikais ir ką galvoja apie Sovietų kariuomenės įvedimą į Čekoslovakiją.

gandus, jog jis pasidavęs P. Afrikai, kas dabar Afrikoje nepopuliariu. Bet tai sukta melas, nes kiekviena Lesotho valdžia turi geruoju sugyventi su P. Afrika, jei nori ūkiškai išsilaikyti. Opoziciją neabejotinai pakurs iš šalies tos negrų valstybių vyriausybės, kurios nekencia P. Afrikos už jos vedamą rasių išskyrimo politiką, J. Tautose žinoma apartheido vardu.

Bertrand Russell, anglų filosofas, matematikas ir rašytojas, mirė išgyvenęs 97 metus. Jo paties prisi-
pažinimu, jį valdžiusios trys aist-
ros: meilės ilgesys, žinojimo troš-
kimas ir užuojauta kėnciančiam žmogui. Tos trys spyruoklės stū-
musios pirmyn jo ilgą ir kompli-
kuotą gyvenimą. 1950 metais jis
laimėjo Nobelio literatūros premij-
ją, bet paskutiniaisiais savo gyvenimo
metais jis buvo visur girdimas
kaip protestuojąs prieš karą, ato-
mines bombas ir rasinę diskrimi-
naciją.

New Yorko žydai privertė boikotuot Pompidou

Prancūzijos prez. Pompidou atvyksta Amerikon pasitarti su prez. Nixonu ir pamatyti Amerikos. Kovo 2 yra numatytas jo atvykimas iš Chicago į New Yorką. Amerikos žydų organizacijos jau padarė viską, kad New York'e jis nebūtų oficialiai priimtas ir vaišintas. Meras Lindsay žydų spaudimui lengvai pasidavė. Paskutinis užsienio svečias, kurį Lindsay vaišino miesto pinigais, buvo Izraelio premjerė Golda Meir. Vaišės buvo labai iškilmingos ir labai brangios. Žydai keršija Prancūzijai už lėktuvų pardavimą Libijai, bet ne Izraeliui.

MASKVOJ SUSTIPRINTOS AMERIKOS STUDIJOS

Atsirado institutas, leidžiamas žurnalas

Maskva. — Prie Sovietų Mokslo Akademijos įkurtas Amerikos Studių Institutas ir pradėtas leisti mėnesinis žurnalas amerikanistikos studijoms skelbti. Žurnalo pavadinimas: JAV. Rusiškai: pirmosios raidės rusiško Amerikos pavadinimo.

Sovietija yra pirmoji pasaulio valstybė, pradėjusi leisti žurnalą tik vienos valstybės studijoms. Žurnale skelbsimos temos lies JAV ekonomiką, politiką ir ideologiją. Reiškiny nėra eilinis, nes jis liudija, kaip stipriai ten dominasi Amerikos gyvenimu ir jos vieta bei daroma įtaka pasauliui. Neabejotina, kad Amerikos politika, ekonomika ir politinė ideologija bus rodoma sovietiskam

žmogui jau perleista per marksizmo-leninizmo prizmę.

Iš pirmojo žurnalo numerio atrodo, kad sovietiniam skaitytojui kartais galės kalbėti ir pats amerikietis. Pav., pirmajame numery pradėtas spausdinti Theodore H. White knygos "The Making of the President: 1968" vertimas.

Sovietų amerikanistika yra atspindys Amerikos sovietologijos, kuri jau seniai yra prisi-glaudus didžiųjų universitetų įvairiais vardais besivadinančiuose institutuose, kur vyksta sovietinio gyvenimo tyrinėjimai ir rašomos studijos, kurioms naudojasi Amerikos vyriausybės ir kitokios institucijos.

Sovietų amerikanistikos ben-dradarbiai, bent jau dauguma,

yra gyvenę Amerikoje, moka angliškai ir, tur būt, neblogai pažįsta Amerikos papročius. Dalis jų ateina iš žinomų sovietinės Rusijos šeimų, kaip antai Mikojevo ir Gromyko sūnūs, Kosygino dukteris ir žentas ir k.

Instituto direktoriai yra Juri Arbatov, ateinąs iš kompartijos centro komiteto aparato, užsienio politikos specialistas. Žurnalo redaktorium parinktas Valentin Berežkov, karo metais vykusius su kitais alijantais svarbių konferencijų dalyvis, gi po karo pasireiškęs kaip gabus sovietinis žurnalistas.

Pirmasis žurnalo numeris gvildenamomis temomis yra toks įdomus, kad jis bus graibstomas ir už Sovietijos sienų.

Amerikos žydai ėmėsi kovoti dabar keliais frontais

FRONTE PRIEŠ SOVIETUS: kažkoks nesugiedojimas

Amerikos spauda sutartinai kalbėjo ir kalba apie žydų, jų religijos, kultūros persekiojimą Sovietuose — apie antisemitizmą. Metų pabaigoje buvo demonstracijos, piketai dėl žydų neišleidimo iš Sovietų Sąjungos į Izraelį.

Iš kitos pusės ta pati spauda skelbia faktus apie žydus svarbioje sovietinio gyvenimo pozicijose. Tokiais faktais lyg lengvina Sovietams aną persekiojimo kaltinimą atmeti. Antai, NYT sausio 29 paskelbė apie mirtį Lipa M. Rutenbergo, pažymėdamas, kad jis buvo žydas iš Lietuvos, buvo Sovietų prekybos atstovas Amerikoje, 1932 buvo atšauktas į Maskvą. Po antrojo pasaulinio karo jis buvo sugrąžintas į Lietuvą ir ten vadovavo tekstilės pramonei. Tik nuo 1955 buvo atšauktas į Maskvą, kur dabar ir mirė.

Jewish Press (sausio 23 ir vasario 5) informavo, kaip New Yorke prie Carnegie Hall žydai „kovotojai už žydų teises Sovietuose“ piketavo Maskvos filharmonijos koncertą, dalino lapelius. Vienas piketuotojas padavė lapelį prie durų pasirodžiusiam orkestro dalyviui, kuris žydiškai paklausė, ką tie lapeliai reiškia. Piketuotojas paaiškino, kad reikalaujama išleisti žydus iš Sovietų Sąjungos į Izraelį.

„Kodėl į Izraelį?“ paklausęs orkestro dalyvis žydas.

„Nes ten yra tėvynė“.

„Tai kodėl jūs ne Izraelį?“ klausimu atšovęs filharmonijos žydas ir nuėjęs.

Piketavo ir Washingtonė. Salėje buvo pertraukta net programa. Pagal Jewish Press informaciją demonstrantų plote net ir kai kas iš orkestro dalyvių, kurių daugelis esą žydai. Sudaromas išpuolis, kad žydai tokiose pozicijose ir turi laisvę net paploti viešai. Kam tokius išpuolius, klaidinančius išpuolius, sudarinėjant — neišku.

KOVOJE DĖL IZRAELIO: priešininkai ir rėmėjai

Labiau už žydų persekiojimą Sovietuose sušneko žydų spauda apie Izraelį. Sušneko apie Izraelio priešininkus, kenkėjus. Tarp jų atsiderė valstybės sekretorius Rogers dėl gruodžio 9 siūlymo Izraelio—arabų konfliktui išspręsti. Siūlymas nepatenkino nei vienos nei antros pusės. O Amerikos žydai ėmėsi akcijos prieš valstybės departamento „proarabišką“ politiką. Grupė „profesorių už taiką“ kreipėsi į prezidentą Nixoną, kad pasakytų „veto valstybės departamento proarabiškų profesionalų trumparegiškam manevram“. Jewish Press vedamajame paragino senatorius ir kongresmanus: esą jiems atėjęs laikas spausti vyriausybę. Atsiliepė vadina mieji liberalai. Buvęs presiden-

Prieš Sovietus, prieš arabus, prieš Valstybės departamentą, prieš Rockefellerį, Pompidou ir vieni prieš kitus

tų Kennedy ir Johnsono patarėjas Sorensenas, pats žydas, neslėpdamas norėjęs būti New Yorko senatorium, žydų susirinkime kaltino vyriausybę, kad ji nepakankamai remia Izraelį; kad Kongresas turi reikauti nutraukti keturių didžiųjų derybas dėl Izraelio ir arabų reikalų, paliekant jiems patiems tiesiogiai tartis.

Kai Amerikoje lankėsi Golda Meir, sakoma, ji išpėjusi žydų veikėjus nešaukti per daug dėl Vietnamo, nes kai Amerika atitrauks rankas nuo Vietnamo, gali atitraukti ir nuo Izraelio. Lyg replikuodamas į tokį argumentą, Sorensenas atmetė Izraelio lyginimą su Vietnamu: esą Izraelis tikrai demokratiškas kraštas, kuriam korupcija nepažįstama; Izraelis esą „vienintelis tikrai demokratiškas Amerikos sąjungininkas“.

New Yorko liberalam majorui Lindsay ir sen. Goodell buvo proga stiprinti savo pozicijas tarp žydų. Vienas už kitą lenktyniavo priekaisiais vyriausybei, kad ji rikiuotasi į arabus. O Lindsay lyg geldamas Rockefelleriui, priminė, kad vyriausybė negali savo politikos vairuoti pagal naftos interesus. Nuėjo dar toliau: pasiskelbė nepriimsis New Yorke Prancūzijos prezidento Pompidou, kam Prancūzija pažadėjo parduoti Lybijai 100 lėktuvų. Lindsay lyg būtų pamiršęs, kad jis New Yorko, ne Tel Avivos miesto valdytojas.

Ta pačia kryptimi tuojau pasisakė 86 respublikonai kongresmanai: tegul arabai ir Izraelis patys savo reikalus tiesiogiai sprendžia.

Rūstybė labiausiai nukrypo prieš Chase Manhattan Banką, kurio priekyje yra D. Rockefelleris. Rockefelleris lankėsi arabuose ir grįžęs spaudė prezidentą Nixoną arabų naudai vardan Amerikos naftos kompanijų naudos. Jewish Press pasipylė raginimai atsiimti iš minėto banko indėlius, piketuoti atvykstantį Prancūzijos prezidentą Pompidou, raginti gub. Rockefellerį, kad sudraustų savo brolių.

Tokioje atmosferoje žydus apramino prezidentas Nixonas, pasiūsdamas žydų organizacijų vadų konferencijai užtikrinimą, kad J. Valstybėse remis savo draugus, o Izraelis yra vienas iš tų draugų; kad Amerika nevers Izraelio priimti taikos sąlygų, iš šalies padiktuotų. Tuojau žydų spauda su pasitenkinimu padarė išvadą, kad J. Valstybės nepaliks Izraelio, kai raišys ir Prancūzija ginkluoja arabus. Pakartojo žinią, kad 1969 Amerika davė Izraeliui 50 Phantomų, kad palankiai sutiko Golda Meir papildomą prašymą — dar 24 lėktuvų.

SAVI PRIEŠ SAVUOSIUS: ar Izraelio valstybė reikalinga ir kam ji naudinga.

Nuostabiausia, kad žydai, kuriuos ir sau laikome vieninteliu pavyzdžiu, ėmė skirtingai kalbėti dėl paties Izraelio. Jewish Press su pasitenkinimu rašė apie Izraelio puolimus Egipte ir su ironija dėstė, kaip Sovietai, tarpininkaujant Nasserui, savo radarais apginklavo Izraelį.

C. L. Sulzberger (NYT) betgi įžiūrėjo, kad Izraelio kariiniai žygiai eina Maskvos naudai, nes pribloškia arabus prie Maskvos. Esą dabar kiekvieną pagalbą arabam Maskva duoda vis sunkesnėmis sąlygomis. Ciniškai, pasak Sulzbergerio, tiesiog sako, kad Izraeliui egzistuoti tikrąsias garantijas duoda ne Amerika, bet Sovietai, nes jei nebūtų Izraelio, tai arabai ne-

Simano Daukanto paminklas Papilėje, skulptoriaus J. Grybas. Statula vaizduoja, kaip Daukantas skaito Lietuvos istoriją ir pirštu rodo žemyn, saugodamas: „Lietuvi, čia tavo žemė“.

Ko norime iš Vasario 16 minėjimų SPAUDA

Drauge sausio 29 vedamajame (Al. B.), dėl Vasario 16 minėjimų: „Nuolat kalbame, kad reikia informuoti amerikiečius... tačiau patys minėjimai jau šiandien reikalingi ir mums. Šiandien vis labiau lietuviui pasineriant ir į amerikiečių masę, vis labiau laiku tolstant nuo tėvynės, vis labiau suskamtant pesimistinę gaidom, reikia, kad mūsų minėjimai uždegtų mus pačius ir keltų mūsų ryžtą, stiprintų veikloje pavargusius ir abejinguosius. Todėl minėjimai turi būti gyvastingi, daugiau liečią mūsų visų problemas, neturi išvirsti į paskirų asmenų, tegu ir nusipelnusių, dominavimą. Šalia nuobodžios rutinos pabandykime paieškoti uždegančio įvairumo, kad Vasario 16-jį būtų ne daugiau ar mažiau nusipelnusių, ne daugiau ar mažiau aukojusių, bet visų savo ar savo tėvynę mylinčiųjų šventė“.

Dėl Lietuvos himno bažnyčiose

Naujienose sausio 29 Pr. Alšėnas, priminęs, kad Lietuvoje Kudirkos parašytas Lietuvos himnas uždraustas ir kad jo vietoje giedamas A. Venclovos himnas, ragina laisvėje esančius lietuvius himno neužmiršti. „Būtų itin gražu ir kilminga, kad išeivioj... lietuviai...“

kiekvieną sekmadienį ir šven-tadienį (bažnyčiose) giedotų Lietuvos himną. Tik prisiminkime nacių laikais šv. Jono bažnyčia Vilniuje, kur veikė amžino atminimo kun. A. Lipniūnas. Kiek ten lietuvių prisirinkdavo! O juos sutraukdavo giedamo Lietuvos himno dvasia ir ugningi kun. Lipniūno pamokslai“.

Ar išeivijos balsas turi reikšmės?

T. Žiburiai sausio 22 vedamajame kalba apie iliuziją tarp išeivijos lietuvių, kad esą mūsų pastangos Lietuvos laisvei esančios beprasmiškos. Laikraštis šiai iliuzijai oponuoja: „Kaip išeivijos balsas buvo reikšmingas atstatant nepriklausomą Lietuvą, taip jis gali būti reikšmingas ir ateityje. Jis reikšmingas ir dabar, nes jo dėka Sov. Sąjunga iki šiol nepajėgė Baltijos valstybių išbraukti iš tarptautinių problemų... Jei Baltijos kraštai ir po 30 metų okupacijos tebeturi diplomatinės atstovybės, irgi išeivijos nuopelnas. Ir kai tas balsas nutils, kai pasaulis nebebus lietuvių ir kitų tautų išeivijos kovojančių ramsčių, pavergtųjų klausimas bus labai rimtai išspręstas, t. y. išimtas iš tarptautinių problemų eilės. Tiesa, toji eilė yra ilga, bet istorijos mastu nėra beviltiška.“

būtų priversti priklausyti nuo Maskvos.

Taip Sulzbergeris rašė sausio 25. O sausio 29 tame laikraštyje buvo skelbimas, pasirašytas rabbi D. Kohn, kuris „Neturei Karta“ organizacijos vardu aštriai pasmerkė sionizmą ir jo padarą Izraelio valstybę. Sionizmas esą „didžiausias žydų tautos priešas“. Esą sionistų gerai finansuojama propaganda sukskaldinusi daugelį amerikiečių, žydų ir nežydų ir paslėpusi sionistų samokslą prieš žydų tautą. Rabbi skelbė: 1. Žydam šiais laikais nereikia savos valstybės. Jos įkūrimas prieštarauja tradicijom, surašytom Talmude; 2. žydai gali išlaikyti savo tikėjimo laisvę, būdami lojalūs tom valstybėm, kuriose gyvena, ir naudodamiesi to krašto pilietinėm teisėm; 3. sionizmas yra pasmerkta iškilniausio rabbi, nes vietoj tikėjimo jis pakiaa ateizmą ir nacionalsocializmą; 4. žydai, kurie yra ištikimi savo tikėjimui ir tradicijom, neturi nieko bendro su sionistų skelbiamais boikotais atskirom įmonėm ar atskirom valstybėm (čia, atrodo, turima galvoje boikotą Chase Manhattan bankui, Prancūzijai).

Buvo žinia, kad žydų, yra dvi svarbiausios srovės — tikintieji žydai ir netikintieji. Bet nebuvo taip aštriai viešumon iškilęs konfliktas dėl paties Izraelio buvimo.

Įtampa žydų viduje dar labiau įkaitino konfliktas dėl klausimo, kas yra žydas. Izraelio teismo sprendimą ir Jewish Press pavadino sprogdiniu iš vidaus.

Mokslo gairės okupuotai Lietuvai

Kokios okupuotai Lietuvai numatytos mokslo gairės? — tai matyti iš „Tiesoje“ (nr. 5, sausio 8) paskelbto Lietuvos Mokslo akademijos pareigūno J. Samaičio straipsnio. Mums ypač įdomios paskelbtos „naujos perspektyvos“ filosofijos, teisės ir sociologijos mokslų srityje.

Taigi, Lietuvos filosofams, kaip nurodo Samaitis, esą „iškeltas uždavinys tirti antikomunizmą, dabartinę buržuazinę filosofiją, lietuvių emigracijos socialines — politines ir filosofines koncepcijas. O taip pat rašyti lietuvių visuomeninės — filosofinės minties istoriją, mokslo logikos, ateizmo ir religijos istoriją“.

Pabrėžiama, kad pagrindinės gairės Lietuvos mokslui buvusios nustatytos prieš šešerius metus. Iš įvairių mokslo sričių būsiąs kreipiamas dėmesys į: — tikimybinės skaičių teorijos darbus. Bus ugdomi nauji kadrai... — matematinės statistikos problemą spręš „gausi ir pajėgi“ Fizinio ir matematikos instituto grupė. Pasirodo, tos grupės 1968 m. patiekti rezultatai laikomi geriausiaisiais visoje Sovietų Sąjungoje. (nukelta į 3 psl.)

RUSISKAS OKUPOUOTAS LIETUVOS LAIVYNAS

Okup. Lietuvos prekinis laivynas š.m. sausio mėn. pasipildė nauju laivu „Velsk“. Jo kapitonas Dmitrijevąs dar kurį laiką plaukios „Velsku“, liks ir dalis senosios įgulos. Dabar laivas išplaukė su kroviniu į Daniją. „Tiesa“ pažymi (nr. 10, sausio 14), kad „Lietuvos jūrų laivinkystė įsikūrė prieš metus“. Pernai buvę 19 jos laivų, dabar esą 23, iki metų pabaigos tikimasi gauti dar vieną. Kai visų laivų vardi dar rusiški, laivų vadovybėje vyrauja rusai, tai kas tame „Klaipėdos“ laivyne yra lietuviška? (Elta)

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido-tuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido-tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211, EV 4-4952.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miestai, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Laist vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūry artimiesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknutėms. Taip pat šilkėnės, maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalkai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės Žibūrys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1283, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višėnis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. pp. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas Išeido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gausima pas knygių platintojus ar leidėjus adresu:

Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užeikite:

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212-847-5522

arba

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION
patarnauja nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose.

New Yorko dvi vyresniosios moksleivės atėitininkės — Rita Cepulytė (k.) ir Rasa Navickaitė (d.) daro papuošalus užgavėnių kaukių baliui, kuris bus šį seštadienį, vasario 7, Maspetho lietuvių parapijos salėje.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kainą \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laukraištį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redaktoriai taisy savo nuofira. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Sausio dovanos

Sausis praėjo. Meteorologai sakė, kad jis buvo daug šaltesnis nei kiti sausiai. Ir žmonijos santykiuose nebuvo šilumos, nors jos buvo tikėtasi daugiau.

Sausis norėta padaryti taikos mėnesiu. Popiežius Paulius šauksmui už taiką skyrė pačią pirmąją metų dieną. Kai kas nūdzūgo, kad taika formaliai bent iš dalies priartėjo: sausio mėnesį trijų populiarių karų skaičius (Vietname, Palestinoje, Nigerijoje) vienu sumažėjo. Sumažėjo vienu karu, bet sumažėjo ir laisvo pasaulio plotas. Būta su 14 mil. gyventojų, 30 mėnesių išbuvusi nepriklausoma, turėjo kapituliuoti prieš jėgą.

Taika čia atėjo laisvės kaina. Ką ji reikš toliau Biafrai — nežinia. Bet J. Tautom ir jos didiesiems nariams ji reiškia jų moralinės krizės gilėjimą — veidmainingo egoizmo naują ženkla. Įrašę charton apsisprendimo teisę, jie siuntinėjo Nigerijai ginklus, kad sutramdytų apsisprendusią Biafrą. Dėl Nigerijos naftos ir noro joje dominuoti Anglija, Sovietai ir kt. paaukojo (kaip ir anksčiau) apsisprendimo principą — tą fygos lapelį, kuriuo mėgino dengti savo gėdą. Po Biafros tas lapelis tapo dar labiau permotomas.

Sausis turėjo sustiprinti ir tikėjimo vienybės pastangas. New York'e buvo paskelbta katalikų ir protestantų vienybės savaitė. Prisidėjo dar bendras su žydais komitetas tarpusavio tikėjimo studijom.

Tačiau už vienybės pastangas labiau nuskambėjo nevienybė pačioje katalikų Bažnyčioje. Olandijos pastoracinės tybos oficialus pasisakymas

už laisvę kunigam nuo celibato kai kieno laikomas sukilimu prieš popiežių ir vyskupų kolegiją. Nors ir viena ir antra pusė vengia nesutarimą vadinti skilimu, bet jeigu Olandijos vyskupai patenkins vedusių kunigų reikalavimą leisti jiems eiti kunigų pareigas, skilimas faktiškai bus įvykęs.

Popiežius Paulius sukilimą prieš celibatą pavadino jam skirtu erskėčių vainiku.

*

Sausyje suėjo Nixono prezidentavimo metai. Į Baltuosius Rūmus jis ėjo šūkiu — visus sujungti. Visų niekas nesujungs. Užtenka, kad Nixonui pavyko sujungti daugumą. Galupo duomenys sausio mėn. rodė 65 proc. pritarimą prezidentui. Jam pasisekė atimti didžiąją dalį vėjo opozicijos būrėn. Opozicija prtilo su kaltinimais dėl Vietnamo. Ir vidaus politikoje, anot vieno demokrato, Nixonas pasiēmė ginklus iš mūsų arsenalo. Atsistojų tokioje pozicijoje, kad sudarė išpūdį, jog yra sargyboje visų gyventojų interesų.

Šia prasme Nixonui sausis giedras.

*

Sausio eigoje Nixonas kritiškai pasisakė dėl populiarus mito-prosperity. Klaidingas tai idealas. "Mes galime būti visame pasauly geriausiai apsirengę žmonės, geriausiai maitintsi, geriausiai butais būti aprūpinti, betgi mes galime būti pasauly nelaimingiausi žmonės, jei neturėsime tos neapartiamos dvasios — kilimo į veržlią svajonę, kuri nuo pat pradžios Ameriką darė pasaulio viltim".

(nukelta į 5 psl.)

VAIZGANTAS

ZEMAIČIŲ ROBINZONAS

(23)

Vincas nemigo. Blaškės, karščiavo ir dienelei švintant pašoko iš lovos. Iš miestelio aiškiai girdėjos visais varpais skambinant; reiškia: tėvelio nebeliko. Skubintis nebebuvo kur. Tai pamažu nusiprausė, pamažu kažko pačeplojo, nes antra diena nebuvo valges ir pamažu, be tikslo dairydamos, nuklyšojo ten pat, kur ir vienas kitas ėjo, kažin kaip ūmai patyręs, kas atsitiko.

Rinkiniai

Klebonijos kietas ir šventorius vis labiau tirštėjo žmonių, parduosiom akim iš verkimo. Vincas matė, kaip parapija skubėjo grūdus į kleboniją paskutinį kartą paverkti prie savo dvasiškojo vadovo; daugiau nebuvo ko ten veikti. Kiek kartų bet kuriam teko jam į komžos rankovę įverti ir vaikišką savo sielvartą, ir jauną nerimą, ir seną skausmą, o viso gyvenimo priepuolius, mirtis ir kitas nelaimes.

Žiūrėjo Vincas į tą minią, pa-

raudusiomis akimis išeinančią nuo nabaštiko, ir jam darėsi ji artima. Nesuprato, nes dar netesėjo pagalvoti, bet jau jautė, kad žmonės, kurie tebemo-ka verkti, tebėra daug verti.

Per tris pakasynų dienas Kaniavų namai buvo tušti: nei šeimininko, nei karšincių. Vincas važiavo gražuos grabo, Vincas ruošė milžinišką puotą, Vincas su kūlgraužomis projektavo gražų akmeninį kryžių. Bet ju- dėjo kaip mieguistas ir buvo išblyškęs. Kai kapuose pasibaigė visos ceremonijos ir kunigai su procesija pasišalino, o žmonės pabaigė giedoti Viešpaties Angėlą, parapijos marčelga netikėtai prabilo:

— Parapijonai, turiu jum kažką pasakyti. Kol gyvas buvo senelis klebonėlis, mes jį, ir šiaip, ir taip: tai šykštus, tai su žmonėmis nesusideda. O štai jis ne skatikielis bus neišnešęs iš mūsų parapijos: visa, ką tik sutaupe, paliko parapijai, kad be vargo pasimūrytų gražią bažnyčią. O su žmonėmis jo gyventa

Žvilgsnis atgal ir pirmyn 52-ras sukaktis minint

Dr. P. Mačiulis pirmoj rašinio daly pasakojo, kaip iš pirmojo pasaulinio karo išaugo laisvos Baltijos valstybės, Lenkija, Čekoslovakija, Suomija ir kaip po Versalio taikos sutarties išaugo hitlerinė Vokietija, kuri, laužydama Versalio sutartį ir grobdama kaimynines žemes, samokslu su Maskva dėl Baltijos valstybių ir Lenkijos įžiebė antrą pasaulinį karą. Toliau apie antrojo pasaulinio karo rezultatus:

Laisvos rankos antro

imperializmo ekspansijai:

Antrasis pasaulinis karas baigėsi, ir net per 28 metus nesudaryta formali taikos sutartis. Karo ir pokario metais išauginta Sovietų Sąjungos jėga ir sudarytos geros sąlygos sovietinio imperializmo ekspansijai. Kaip po pirmojo karo buvo atlaidžiai žiūrėta į Hitlerio ekspansiją, taip po antrojo karo tuo Vakarų atlaidumu naudojosi Sovietų Sąjunga, laužydama Jaltos konferencijos pažadus, Atlanto chartą, Jungtinių Tautų char-

Vasario 16 dienos aktą minint, stovi prieš akis visas anas laikotarpis tarp dviejų karų — tarp pirmojo pasaulinio karo, kurio eigoje Lietuva atgavo nepriklausomybę, ir antrojo karo, kurio eigos pačioje

metu, Zmogaus teisių deklaracija. Sovietinės aukos tebuvo ramiamos įvairiom teorijom.

Mažųjų prie vieškelio teorija:

Pavertuosius, ypačiai baltiečius, imta guosti argumentu: esą Baltijos kraštai stovi prie didžiojo vieškelio tarp didžiųjų, todėl tame plote ir tegali būti vienas ar kitas iš didžiųjų.

Teisinga yra šios teorijos dalis, kad Baltijos kraštai yra prie didžiojo kelio. Neteisinga antra dalis, kad prie tokio kelio jie negali būti nepriklausomi. Tokia Danija savo žmonių skaičium tik perpus didesnė už Lietuvą, o josios salų salelės veik visai užblokuoja kelią iš Baltijos į Šiaurės jūrą. Vokiečiai antrojo pasaulinio karo

RAŠO DR. P. MAČIULIS

pradžioje Lietuvos nepriklausomybė buvo nuslopinta.

To Europos laikotarpio esminių ir mūsų valstybei lemiamos reikšmės faktus pakartoti-

metu ir ten buvo atsikraustę, bet po karo visi turėjo pasišalinti. Tai ne argumentas, kad kraštas nedidelis ar kad yra nuo amžių didžiųjų pakelėje.

Tokie ir panašūs argumentai yra ne kas kita, kaip defetizmo miglos, kurias ypačiai išpučia Maskvos propaganda Vakaruose.

Tuščių pastangų teorija:

Girdi, vis tiek ką jūs bedarysite, kiek pastangų bedėsite, jos bus tuščios, nieko nelaimėsite...

O betgi matome, kad tos pastangos nėra tuščios, nes jos okupantą jaudina, ir jis stengiasi jų reikšmę sumažinti. Jis vilioja pataikūnus, kad jie skatintų atsikasyti nuo kovos dėl

nai vėl ir vėl tenka prisiminti. Tuo sumetimu čia duodame apžvalgą, paruoštą dr. Petro Mačiulio, buvusio ilgamečio užsienių reikalų ministerijos pareigūno, kuriam šiais metais sueina 75 metai amžiaus.

laisvės, nuo pasmerkimo okupanto vartojamam smurtui; kad susitaikytų su mintim, jog nesą kito kelio kaip tik pripažinti okupanto sudarytą padėtį.

Okupantas vilioja ir tarptautines jėgas tą padėtį pripažinti, prisidengdamas paskutiniu metu jo siūloma Europos saugumo konferencija ir sutartimi.

Plebisitas tolimoje

perspektyvoje:

Okupuotuose kraštuose okupantas nesijaučia saugus, jei stengiasi išblaškyti pavertusių tautų prieauglių po svetimus kraštus, o į čia gabenti naujuosius dvidešimtojo amžiaus "poselencus".

Infiltruodami rusus ir kitus nebaltečius į Baltijos kraštus,

bolševikai ruošia dirvą visokiam eventualumui. Jeigu kada pasaulinė padėtis pakryptų okupantu nenaudai, tai bolševikai atsimintų Jaltos pažadėtą vietos gyventojų atsklausimą ir apsisprendimą, būdami tikri, kad plebisците atvežtieji iš Rusijos ir kitur jau balsuos ne už Lietuvos, ne už Latvijos ir Estijos, bet už Rusijos interesus.

Kad nuslopintų tautinio savarankiškumo sąmonę ir iškieptų meilę Rusijai, tarnauja spauda, teatras, kinas, radijas, televizija, mokykla. Tam tarnaus ir klastojama Lietuvos istorija. Tautiniai veikėjai nušviečiami kaip rusų šalininkai ir garbintojai.

Carų valdymo laikais didelį vaidmenį Lietuvoje turėjo Katalikų Bažnyčia tautos atsparumui išsaugoti. Bolševikai tai gerai žino ir taiko tokias slopinimo, smurto, pilietinių teisių siaurinimo, partinės kontrolės priemones tikėjimą išpažįstantiems ir tikėjimą skelbiantiems. Tas priemonės ypačiai demaskavo paskutinis Lietuvos kunigų memorandumas Maskvos valdomam.

Laisvės viltis:

Jei tokiose slopiose okupacijos sąlygose betgi reikiassi lietuvių kūrybinės pastangos; jei lietuviai mokslininkai, menininkai, sportininkai prasimuša Sovietų Sąjungoje tarp pirmųjų, tai šie faktai liudija lietuvių kūrybinį pranašumą ir veržlumą; liudija, kad jų tradicinis ryšys su Vakarų dvasia vaisingai atsiliepia ir dabartinei jų kūrybai.

Šis tautinis savarankiškumas, atsparumas bei gyvastingumas Lietuvoje, o taip pat pačioje Rusijoje atskirų asmenų laisvės pasiilgimas, pasibaisėjimas sovietiniu imperializmu, kada jis sutruškino paskutiniu laiku bet kokias asmens laisvės Čekoslovakijoje, toliau asmenis nuo imperialistinio režimo, daro jį žmonėms svetimą.

Šis tolimo nuo imperializmo procesas yra ir bus stabdomas, bet vargiai sustabdomas. Procesas eis pamažu, bet eis laisvės link.

Ir Lietuvoje — jei ne vakam, tai vaikaičiam patekės laisvės rytas. Tik reikia ištverti ir pastangų neatleisti.

Mokslo gairės...

(atkelta iš 2 psl.)

— bus tęsiami nuo 1964 m. vykdomi kibernetikos tyrimai. — puslaidininkių fizikoje būsią plečiami tyrinėjimai žemųjų temperatūrų srityje.

— toliau vystys veiklą net ir užsienyje žinomas Fizikinių ir techninių energetikos problemų institutas.

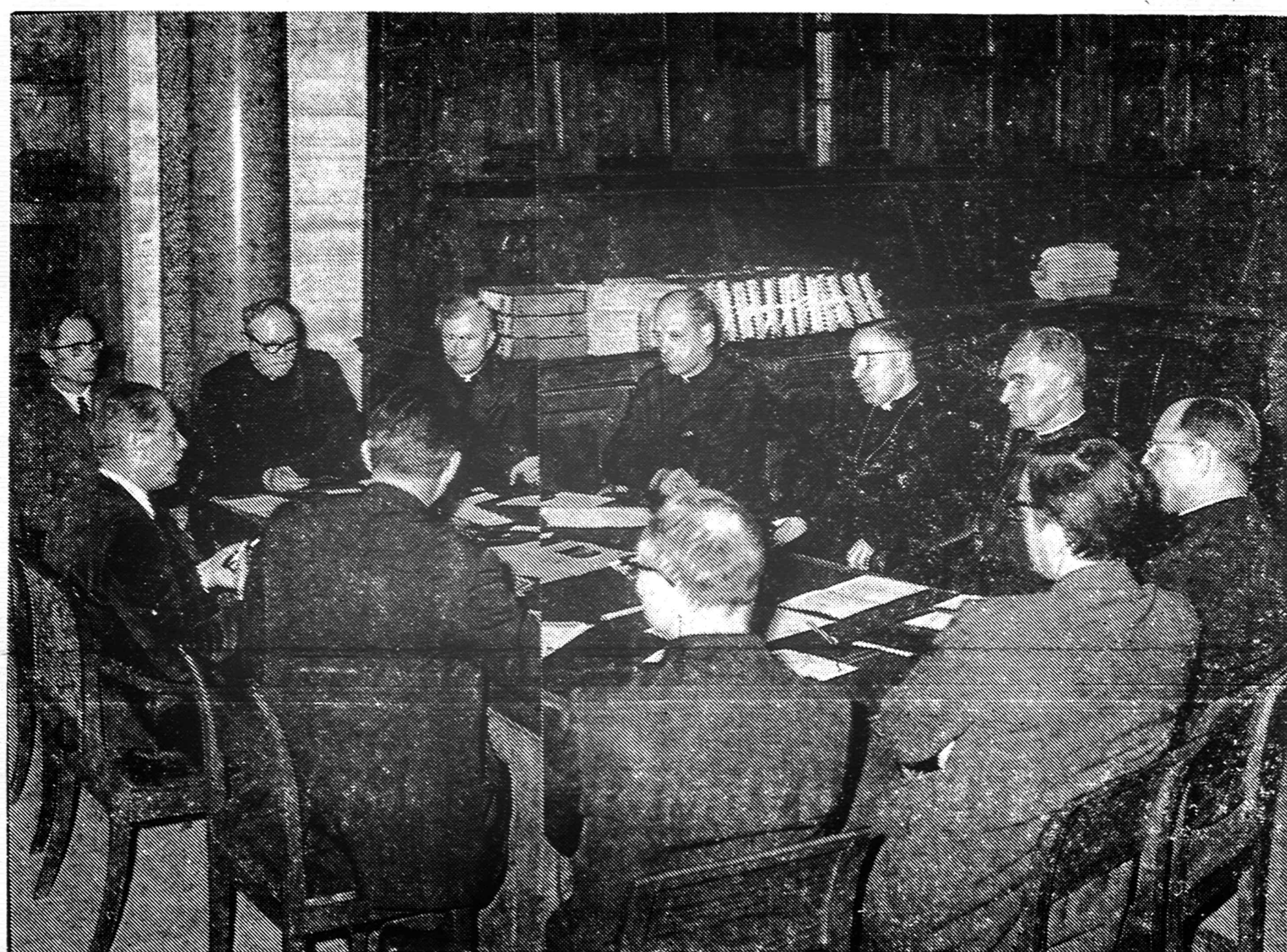
— įsteigtas pramoninio oro užteršimo tyrimų sektorius ir kt.

Okup. Lietuvos Mokslų akademijoje dar numatoma, šalia kitų darbų, baigti Lietuvos istorijos kurso leidimą ir rusų kalba, lietuvių literatūros ir lietuvių kultūros istorijos parengimą ir išleidimą, be to, lietuvių kalbos akademinio žodyno ir lietuvių tarmių atlaso išleidimą.

Dar pridurtina, kad, ryšium su pradžioje minėtais "moksliniais" užmojais, artimoje ateityje numatoma organizuoti naują Filosofijos, teisės ir sociologijos institutą. (Elta)

— Aišku kaip diena, kai pinigų yra. Mieste sėdi architektoriai, Tuojau, ligi tik pabaigę rinkimus, važiuojame į Liepoją pas švedą, kurs, žinai, netoliese mūrija bažnyčią — tepadribie ir mums planus ir samata.

(Bus daugiau)

Vatikane sausio 10 posėdžiauja ir aptaria Lietuvos kankinių koplyčios pašventinimą. Iš k. į d. dr. Juozas Gailius, prel. Jonas Balčiūnas, kun. Viktoras Rimšelis MIC, vysk. Paulius Marcininkas, kardinolas Antonio Samore, vysk. A. Deksnys, prel. L. Tulaba, Stasys Lozoraitis, kun. Pranas Gavėnas, prel. Vincas Mincevičius, inž. Francesco Vacchini.

arčiau, nei tėvas gyvena su savo vaikais: jis brendino jų sielas ir dar įsakė brendintis patiemis jo priemonė — mokyti savais reikalais patiemis rūpintis. Už viską atsakyti priverst mane, bet vykinti liepė visiems išsirinkus tam tikrą statymo komitetą. Ir aš skelbiu šį sekmadienį po pamaldų rinkimus šventoriuje. Prašome pasirošti, tinkamesnius ir patikimesnius kandidatus pasiskirti.

Sujudo subruzdų parapija, kaip varlės dumblių pamaisius. Kai vieni kažko šviesaus iš to laukė, kiti jau dabar skelbė apie marčelgos pavogtą visą milijoną, nes kas gi jį susekė, ką gavo? Be to, jei jau rinktis, tai visus, o čia du skirtingai: pats marčelga-įždininkas ir klebonas, dabar jo pareigas einas altarisėlis. Juk kai valsičiūje skiriamės, tai visus: ir viršilą, ir seniūnus, ir teisėjus.

— O raštininką vis dėlto priduoda, — vėsinio kiti.

Kaniava pasiskubino atidėti, kas suderėta už kryžių, ir visa, kas liko nuo šermenų ir pietų, šeštadienį idėjo į bendrąją parapijos fondą, ne vieno skatikielio nepasilikdamas: atminė klebonėlio persergėjimą, kaip tenka bus įtariamas. Vis dėlto įleidžiantieji gandai draikės kaip rūkeliai:

— Bene dykai marčelga visur puldinėja.

— Teks, vakali, visa iki mažiausio išdėti, kur ir kam. Žmonės žiaurūs, neteisingi, artimą drasko kaip vilkai, — tarė kūma Vaurus paskutinį gerą savo žodį podei Vencei.

Kūma Vaurus su žmona ėmė dabar beveik neberepareiti namo. Bus bus bažnyčioje; o kai ima ją uždaryti, eina sau paskui kiti kitą į kapelius, liūdnei, lyg vėl laidoja savo sielų ganytoją; ilgai klūpo, iš abiejų šonų pasilenkę su ražančiais rankose, ir paskui sėdi sau šalia kapo, lyg visai nebenorėdami grįžti namo. O pusryčius ir pietus atstoja sausos duonos riekelės, palaidai, greituojų įsikistos į kišenes.

Į prievakarį, kai Kaniavų karštiniai vis dėlto pareidavo namo, prie kapo atsiradavo kita keista figūra artisto brylium, kurio nenusiimdavo, ir plačiausiu pusantrožiponiū (apsiaustu su pelerina). Atleidavo ir ištisą valandą prastovėdavo, lazda į kapą įbedęs ir jos atsirėmęs. Nesimeldė, bet niekas, iš šalies pasergėjęs, nedrįso pertraukti susikaupimo, kurs darė jį nebe dalį šių kapų, bet lyg iš oro nusileidusią šmėklą. Kas būtų dirstelėjęs jam į akis iš pažemio, būtų jas matęs pakilias po kaktą, žiūrincias sau į smegenis, ne į orą. Ką jis ten matė ir tvarkė? Viena težinoma, kad altarisėlis nuo klebonėlio myrio dienos iš bažnyčios bėjo drau-

ge su Vaurumis, paskutinieji, kai duris zokristininkas darė, ir kad jo tarnaitė išnešė labai daug daužytų stiklų, o šepelė, kur stovėjo geriamieji indai, besimate sviestinė, ir rugienės duonos papentis. Namie su nieku nesikalbėjo ir nieko svetimo neįsileido, tik mynė taką ar skaitė breviorių neatsilošdamas, o prievakariais ėjo į kapus.

Šeštadienio popietuvėmis Vicentas ėmė ir nuėjo pas kleboną pareigas einantį altarisą pasitarti apie rytieną. Altarisą užtiko beskaitantį kažkokią storą knygą, tur būt, Bibliją. Buvo rimtas, net piktas, o gal susinervinęs. Į Vicento pagarbintą neatsakė nieko, tik ranka parodė kėdę sėstis. Vincas atsisėdo, taip pat rimtas, net rūstus. Tuojau gi patyrė ir kamendorius, kad marčelga po tiekios dienu pirmą kartą pasirodė ir, pasiraitys sutaną, atžingsniavo į puikią naują altariją puikiame sodelyje. Savo būdu, it bomba, susprogdino duris ir nustrė: abudu itin gyvu žmogų smūksojo tylomis. Norėjo pažadinti juos, kaip pirmiau darydavo, sausumo priminimu, bet liežuvis nebeavirtu: tuos tris vyrus kažkokia moraline pagėja suspaudė ir vertė nebeapataikauti sau. Nė vienam neįreikėjo abejonė, ar išlaikys pareikėjo laikyti ir laikė. O norėjos alkoholio; altarisai gelte gelė

vidurius, džiūte džiūvo liežuvis ir gomurys. Jis neramiai dairėsi į šonus ir šepelę, kur, deja, nieko nebuvo. O kai nebepakenčiamai sirgdamas ryždavo pats užėiti į monopolinį, pakeliui pasukdavo į kapus ir ten kėsdavo. Tų kiek dienų visgi įrodė altarisai, kad iškeisti gali ar skaitė breviorių neatsilošdamas, o prievakariais ėjo į kapus.

— Tėveliai ir kaimynėliai! — tarė Kaniava abiem kunigam. — Jūs mokyti, šviesūs, mokate į knygas žiūrėti, — padėkite man gyventi, nes amžinatilsalį klebonėlio nabaštikas tokią man užnėrė kilpą, kad vienas pats aš, bijau, pasismaugsiu. Jis gi pats tamstoms įsakė, kad man padėtumėt. Rytų parapija mums priduos tris narius, — jie bus geri sekėjai ir liudytojai, ką mes darome; geri bus ir mūsų įgaliotiniai; bet visas darbas teks sumanyti ir tvarkyti mums. Jo mylistelė tėvelis altarisėlis ypačiai pavėdėk mane. Aš jau skaitau apie statybą, apie stilių, bet tuo tarpu nieko nenusimanau, nuo ko pradėti.

Altarisą lyg būtų į sėdimąją durę su elektros yla. Jis pašoko nuo kėdės ir nelauktai pagerėjusia nuotaika žydiškai greitai pabėrė:

Atsakymas į "Klausimą be atsakymo"

PREL. L. TULABA

Gandas apie kun. P. Geiščiūno kritišką pasisakymą dėl mano paskaitos New Yorko ateitininkų sendraugių sušauktam susirinkime 1969 gruodžio 21 ma-
ne pasiekė gana greitai ir su-
skelė nemaža susidomėjimo. Ti-
kėjau, kad "Darbininkas" teiks mane painformuoti apie
kun. P. Geiščiūno kritiką. Juo-
ba, kad paskaitoje dalyvavo ke-
letas "Darbininko" redakcijai
artimų žmonių. Tik šiandien ry-
tą (1970 sausio 27 per Chicago
gavau straipsnio tekstą. Per-
skaiciau. Ispūdis toks pat, ko-
kį buvau susidarsęs iš laiško.
Kun. Pranas toks pats, koks jis
buvo, kai buvo dar tik Pramu-
kas: trūko sintezės ir gilesnio
į savo ir kitų mintis įžvelgimo.

Štai kaip vienas iš paskaitos
dalyvių, perskaitęs kun. P. Gei-
ščiūno kritiką, man rašo: "Jūs
nedraugas viską Jūsų paskaitoje
išverčia išvirkščiai ir tik su-
jaukia tiek išgirsto turinio
gėrio ir viltingumo ir pasiryži-
mų, sujaukia savo... ir slapu-
kiškom ir nesąžiningom inten-
cijom..."

Nežinau, kodėl kun. Pranas
turėtų būti man nedraugas.
Jam tikriausiai nepatiko ma-
no mintys. Kiekvienas laisvas

turėti savo mintis ir savo nuo-
monę. Gaila tik, kad jis tikrai
iškraipė mano mintis, ir reaga-
vo jausmo, o ne protavimo i-
takoje. Susidaro todėl ispūdis,
kad jis tikrai turėjo priekabin-
gų intencijų. Būtų buvę daug
geriau ir naudingiau, jei jis ten
pat paskaitos diskusijose būtų
išskėlęs savo priekaištus. Tėnai
pat būtų buvę lengviau išsiaiš-
kinti. Išeiti į spaudą ir rodyti
paskaitininką, lyg jis būtų pa-
skutinis atsilikėlis ir nemokša,
nėra nei korektiška, nei nau-
dinga. Šitai priverčia mane at-
siliepti. Neturiu jokio noro
ginčytis su kun. P. Geiščiūnu.
Jis turi įvairiais klausimais sa-
vo nuomonę. Manau, kad ir aš
turiu teisę turėti savo nuomo-
nė, nors ji kai kuriais atvejais
yra ir skirtinga nuo jo pažiū-
rų. Noriu tačiau, kad skaityto-
jai turėtų teisingą nuomonę
apie tai, ką aš savo paskaitoje
esu pareiškęs ir teigęs.

1. Esu pasakęs, kad vertybių
skalėje tiesa turi primatą. Vi-
sos kitos vertybės remiasi tie-
sa. Kadangi kai kas nūdien
virš visko stato meilę, pastebė-
jau, jog ir meilė priklauso nuo

tiesos. Jei meilė atitrūksta nuo
tiesos, ji gali tapti tiesiog ne-
dorybe. Autorius rašo: "Niekas
iki šiol nebuvo girdėjęs, kad
meilė ir tiesa esą nesuderina-
mi ar vienas kitam prieštarau-
ja..." Aš šito neteigiau. Pri-
kišti man šitai reiškia iš pir-
to išlaužti, reiškia būti negar-
bingam.

Toliau autorius nueina visai
į klystkėlį. Jis teigia: "Bažny-
čia taip pat nepajėgia perteikti
nei tobulo meilės, nei absolu-
cios tiesos..." Nejaugi? Kuo
pagrįstas šis teigimas? Bažny-
čia nėra žmogus, nei žmogiška
institucija. Bažnyčia yra dieviš-
ka. Jos galva yra Kristus.
Kristus valdo savo Bažnyčią.
Kristus gi turi ir pilną tiesą ir
tobulą meilę. Bažnyčia kai ku-
riuose savo nariuose yra neto-
bula, bet ne savyje; savyje ji
yra šventa ir neklaidinga, taigi
skelbianti pilną tiesą.

2. Nepatiko kun. P. Geiščiū-
nui mano pastabos dėl liturgi-
nės reformos. Tiesiai ir atvi-
rai pasakiau ir dabar kartuju,
kad kai kurie liturginiai pakeiti-
mai man nepatinka. Kas čia ste-
bėtino? Juk ne man vienam
esu pakeitimai nepatinka. Kiek
aš girdžiu, atrodo, kad nepaten-
kintų reforma yra daugiau, ne-
gu patenkintų. Aš nekritikuo-
ju kun. P. Geiščiūno, kad re-
forma, kad liturginiai pakeiti-
mai jam patinka. Priešingai,
džiaugiuosi. Yra juk tuo būdu
vilties, kad geriau melsdamasis
taps geresnis: bus atlaidesnis
tiems, kurie kitaip mano negu
jis.

Liturginiai pakeitimai liečia
daugiau išorinį Bažnyčios gy-
venimą, yra daugiau metodo
reikalas, o ne tikėjimo, tad ver-
tinant pakeitimus galima turėti
ir skirtingas nuomones. Vie-
nok reikia paklusti Bažnyčios
patvarkymui. Ir aš, nors eilė pa-
keitimų man ir nepatinka, ta-
čiau nuosirdžiai ir nuolankiai
vykda naujus liturginius pa-
tvarkymus.

Kas liečia Sv. Rašto argu-
mentus dėl liturginių pakeiti-
mų, tai jų aš daugiau randu
prieš dabartinius pakeitimus,
negu už. Būtų perliga leisti ir
svarstymą atskirų tekstų. Pri-
minsiu tik Kristaus atsakymą
Samaritoni: "Ateina metas, ka-
da nei ant Garizim kalno, nei
Jeruzalėje garbinsite Dievą...
Ateina valanda ir dabar jau
yra, kad tikri garbintojai gar-
bins Tėvą dvasia ir tiesa..."
Jon. 4, 21.23. Taigi ne susirin-
kimais ir recitavimais, ne išori-
niais pasirodymais, bet veikiau
dvasia ir tiesa: vidiniu susijun-
gimu, dvasios pakėlimu ir tikė-
jimo išpažinimu visų pirma rei-
kia garbinti Dievą.

Tiek liturginiai, tiek kiti pa-
keitimai iki šiol nedavė lauktų
vaisių. Priešingai, matom diena
iš dienos, kaip vis daugiau at-
siranda pasaulyje negerovių,
kaip jos veržiasi ir į pačią
Bažnyčią. Ar gi tai neprimena
mums Kristaus įspėjimą: "Iš
vaisių pažinsite juos... Geras
medis negali duoti blogų vai-
sių... blogas — gerų" Mt. 7
16.20. Ar nereikia sustoti ir
apsigalvoti, kur einam? Nežiū-
rint visko, kaip ir pats mano
kritikas pastebėjo, aš nesu pe-
simistas. Bažnyčia nugalės sun-
kumus. Juk jai vadovauja
Kristus. O Jis pasakė: "Pasitė-
kite, aš nugalėjau pasaulį" Jo
16.13.

3. Paliesdamas lietuvių reli-
ginį gyvenimą aš visų pirma
pareiškiau savo džiaugsmą, kad
mūsų tarpe iškrypimų pasitai-
ko mažiau, negu kitur. Atkrei-
piau tačiau dėmesį į kai ku-
riuos negimusius reiškinius, kad
būtų reaguojama į juos. Kun.
P. Geiščiūnas ironizuoja mano
apgailestavimą dėl mūsų susi-
skaldymo. Deja, susiskaldymas
yra, ir jis mums yra labai ža-
lingas ir pavojingas.

Kolegija ruošia kunigus. Juos
ruošia Lietuvai ir lietuviams.
Dauguma mūsų auklėtinių dir-
ba lietuviškose parapijose. Jei
kuris kunigas patenka kitur; jei
kurioje vietoje trūksta lietu-
vių kunigų; jei New Yorko atei-
tininkai neranda sau kapelio-
nų, tai ne kolegijos, ne Vatikano
ir ne Tulabos kaltė.

New Yorke gyvena visa eilė
lietuvių kunigų. Ten juk gyve-
na ir pats kun. P. Geiščiūnas.
Kodėl nesurandama kapelonų?
Greičiausia, kad nesirūpinama,
ar nenorima surasti.

Vatikanas rūpinasi tautybių
pastoracija. Tai liudija ir pe-
reitis metais išleisti nauji nuo-
statai tvarkyti išeivių pastora-
cijai. Kliūčių atsiranda neretai
iš vietinių vyškupų pusės, bet
daug jų yra taip pat iš pačių i-
šeivių kaltės. Kiek yra rūpina-
masi savų parapijų rėmimu ir
palaikymu? Kai lietuvių klebo-
nai pristato savo vyskupams pa-
rapiečių sąrašus, vyskupai daž-
nai konstatuoja, kad ta ar kita
parapija yra jau miršanti ir
jai naujų kunigų nereikia.

Taip, kun. Pranai, aname
"mes" įeina ir kun. Tulaba. Ir
jis rūpinasi, kad lietuviškos pa-
rapijos išsilaikytų, kad juos
būtų duodami lietuviai kunigai.
Apsisuk aplink New Yorką, a-
pylinkėse dirba visa eilė mūsų
auklėtinių. Jie dirba, kurie no-
rėjo, lietuviškose parapijose.
Nenorėkime, kad lietuviškas
parapijas išlaikytų svetimieji,
kai savieji šalinasi nuo jų. Kas
liečia įvykius Chicagoje, pa-
kartojau savo pasakymą. Tėnai
svetimųjų, mūsų priešų, rankos
drumsčia vandenį, ne kad lie-
tuviškus interesus gintų, bet
kad mūsų pozicijas silpnintų;
kad padarytų mums neprieteli-
nais tuos, kurie galėtų būti
mums draugai. Šitai sakau, nes
pažįstu padėtį: ją atidžiai sei-
ku nuo pat pradžių. Šitai tei-
giu ne kad jausčiausi tokiu, ko-
kiu mane laiko kun. P. Geiščiū-
nas, dėdamas į mano lūpas
tuos žodžius, kurių aš nepasa-
kia: "Jūs nenusimanot ir ne-
žinot... Mes esame arti ir ži-
nom, kad viskas tvarkoje!" Ne-
laikau nei kun. P. Geiščiūno,
nei kitų nenusimanančių. No-
riu tačiau pakartotinai pabrėž-
ti, kad prieš kalbant ir darant
sprendimus, reikia dalyką ge-
rai pažinti. Kitaip pareiškiami
tokie sprendimai, kurie žemina
patį sprendėją. Taip įvyko ir su
mano kritiku. Kun. Pranai,
teigti, kad kard. Ottaviani "per
visą Vatikano II santarybą truk-
dė jos eigą ir paskui kiudė san-
tarybos nutarimų vykdymą",
yra neteisinga ir negarbinga.
Kard. Ottaviani nuopelnai Baž-
nyčiai ir Vatikano II susirinki-
mui yra tokie, kurių nei vienas
objektyvus vertintojas negalės
pameigti. Kas jį pažįsta, lenkia
prieš jį galvą.

Baigdamas noriu priminti
Paul Claudel pasakymą: "Kas
ką pernelyg giria, netiesiogiai
giria ir save; kas ką pernelyg
peikia, tuo pačiu niekina ir sa-
vę".
Ieškokai mano paskaitoje to,
kuo man gailėtum priekaištau-
ti. Nesakau, kad negalėtum
man daryti priekaištų. Bet, kai
randama tik priekaištai, kyla
neišvengiamai klausimas: "Ne-
jaugi tikrai visa tik peiktina
yra?" Linkiu geresnio pasise-
kimo projektui ir siūlomam
simpoziumui. Temos aktualios.
Kalbėtojais bus išmintingesni.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Kritusieji už laisvę, V. Ramo-
jaus knygos apie partizanus II
tomas. Iliustracijos P. Lapės.
Kaina 4 dol.

Saunus penketukas, J. Švais-
to. Penki milžinai ir jų nuoty-
kiai. Kietais viršeliais, gražiai
ilustruota, didelio formato. 3
dol.

Sventadienio žodis, Kun. A.
Valiūškos sekmadieniam prita-
kyti Evangelijos aiškinimai,
kaina 3 dol.

Tiltai ir tuneliai, jaunųjų poe-
zijų rinkinys. R. Bičiūnas, J.
Bradūnas, I. Damušytė, K. Gai-
džiūnas, M. Kvietauskaitė, M.
Pakalniškytė, T. Pautienytė, R.
Sakalaitė, L. Svėgždaitė, A.
Zailskaitė. Kaina 2 dol.

Po Dievo antspaudais —
Vytauto Didžiojo gados, Leo-
nardo Andriejaus eilėraščiai.
Iliustruota dail. T. Valiaus, 106
psl., didelio formato, kaina 3
dol.

Broliai balti aitvarai, H. Na-
gio eilės, kietais viršeliais, di-
delio formato. Iliustracijos P.
Gailiaus, išleido Alg. Mackaus
knygų fondas, kaina 5 dol.

Moderni mergaitė, Stasio
Ylos, 352 psl. Veikalas, atsklei-
džias mergaitės problemas, kai-
na 4 dol.

Galvės berniuko nuotyčiai,
R. Spalio apysaka jaunimui ir
senimui, kietais viršeliais 5 dol.,
minkštais 4 dol.

Kultūrinės gėmės pasakose,
Vyt. J. Bagdanavičius II-jį kny-
ga, kaina 5 dol. Galima gauti to
pačio autoriaus ir I-mą knygą,
kaina 3 dol.

Pasaga iš vyšnios, A. Ba-
ranausko eilėraščiai. 2 dol.

Gimtinės takais. Pr. Narvy-
do pasakojimai, kuriuos parin-
ko J. Valakas, viršelis dail. J.
Juodžio, kaina 3 dol.

Rezistencija, R. Spalio roma-
nas, 429 psl. kietais viršeliais,
kaina 6 dol.

Lietuviai legionieriai Vietna-
me, Br. Vrublevičiaus išgyven-
tos dienos, kaina 2 dol.

Vysk. Pranas Brazys, jo žo-
džiai bei mintys ir gyvenimo
dienos, kaina 2 dol.

Tau Sesute, Pr. Lemberto gy-
venimas, kūryba ir prisimini-
mai, kietais viršeliais 5 dol.
minkštais 4 dol.

Visi mes broliai, Louis Evelyn,
N. P. Seseerų leidinys, kaina
2.50 dol.

Nepriklausomos Lietuvos pi-
nigai, J. K. Kario istorija ir nu-
mizmatika, kaina 5 dol.

Trapus vakaras K. Grigai-
tytės lyrika, kaina 3 dol.

Tik tau ir man, O. B. Aud-
ronės eilės, kaina 3.25 dol.

"Awakening Lithuania". Pro-
fesorius J. Stukas anglų kalba
aprašo lietuvių tautinį atgimi-
mą. Kaina 3 dol. Kietais virše-
liais 4 dol.

Dainų Sūkurys, populiarios
bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 po-
puliarios lietuviškos dainos, 2
dol.

Gaunama Darbininko admi-
nistracijoje.

Iš Hartfordo, Conn. į Philadelphia išsikėlę gyventi Motiejus Vaišnys. Sau-
sio 10 Liet. piliečių klube surengė išleistuves ramovėnais ir LB Hartfordo
apylinkė. Iš k. į d. A. Vaišnienė, M. Vaišnys, dr. A. Stankaitis.
Nuotr. A. Jaro.

NEW YORKO RADIJAS:

Baltijos valstybėms didelė neteisybė neatitaisyta

Pentadienį, sausio 30 d.
11:20 v.v. radijo stotis WOR
perdavė Barry Farber pro-
gramą, kurioje buvo kalbama
apie Rusiją pašnekiesio ar sim-
poziumo forma. Programoje bu-
vo keletas ekspertų Rusijos
klausimais, o be to, dar vienas
studentas, kuris gerai yra pra-
mokęs rusų kalbą ir paskuti-
nes tris vasaras atostogas yra
praleidęs Rusijoje kaip užsie-
niečių studentų gidas ir vertė-
jas. Paklaustas, kodėl jis pra-
dėjo domėtis rusų kalba, atsā-
kė, kad būdamas vidurinėje mo-
kykloje dragavo su vienu lat-
viu, kuris mokėjo rusiškai ir
pradėjo jį mokyti. Tada univer-
sitate jis studijavo rusų kalbą.
Programos vedėjas tuo momen-
tu jį nutraukė, įterpdamas sa-
vo pareiškimą, kurio mintys
buvo tokios:

— Mes girdime reikalavimą,
kad Izraelis pasitrauktų iš nau-
jai užimto krašto. 1940 metais

rusai užgrobė tris Baltijos kraš-
tus: Lietuvą, Latviją ir Estiją
— be jokios priežasties, be ma-
žiausio pagrindo — ir laiko
juos pavergtus iki šios dienos.
Tai labai didelė skriauda, ku-
vi iki šiol liko neatitaisyta. Jei
mes manome, kad Izraelis pa-
darė neteisėtą žingsnį, tai Bal-
tijos trijų valstybių užėmimas
yra juo didesnė neteisybė, ku-
rios pasaulis nepateisins nie-
kados ir nepamirs.

Po šio pareiškimo grįžo prie
programos.

Barry Farber žmona yra
švedė; jis pats pirmą kartą lan-
kėsi Rusijoje 1956 metais.

Mūsų korespondentas klausy-
tojas A. Z. parašė Farber padė-
kos laiškus.

Baltiečiai Taškento statyboje

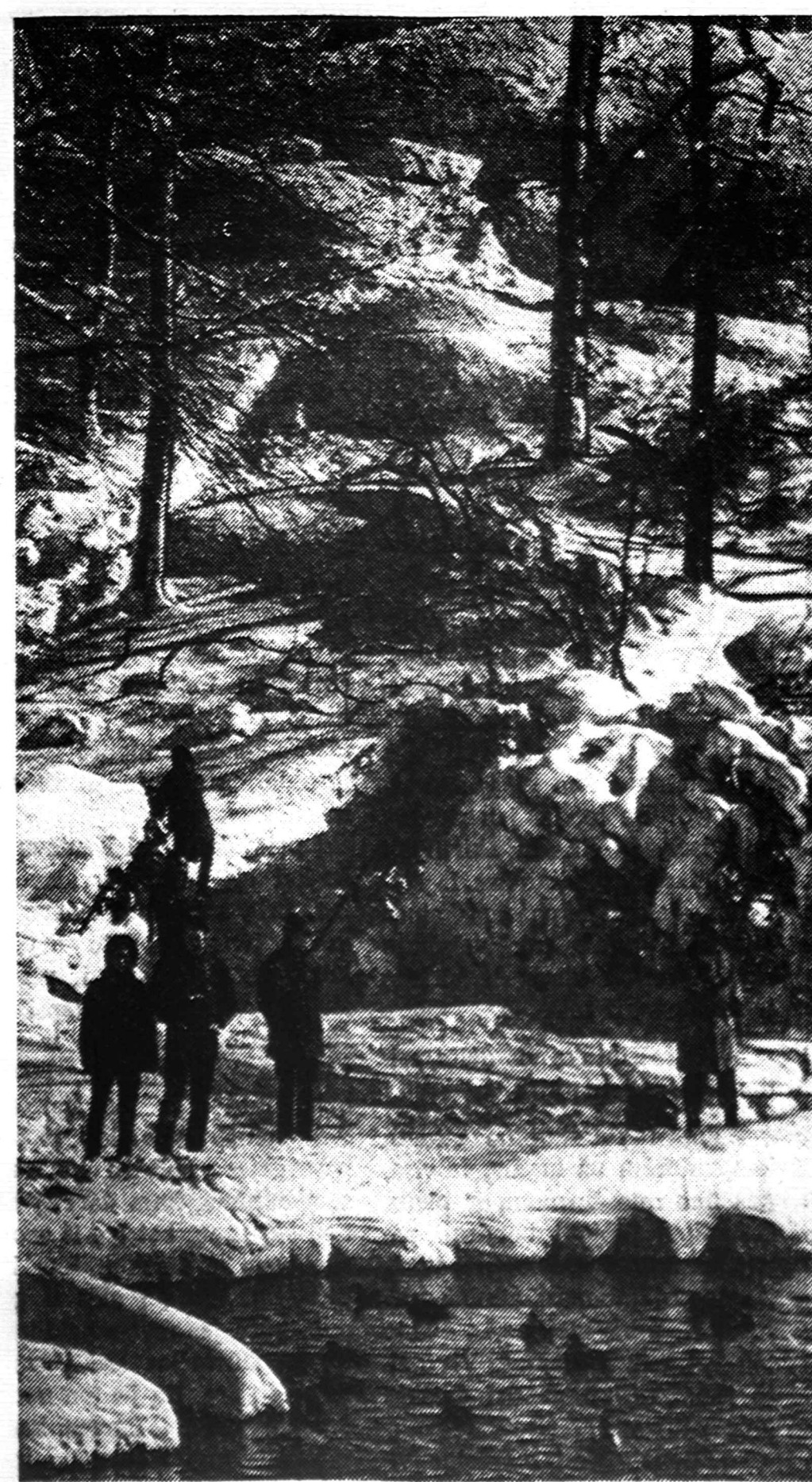
Vasario 1 radijas WINS die-
nos metu užsiminė apie atstaty-
mą Taškento, kuris buvo ap-
griautas prieš keleris metus že-
mės drebėjimo. Pranešėjas kal-

bėjo, kad miestui atstatyti bu-
vo paragintos visos respubli-
kos — atstatyti po vieną mies-
to dalį. Kai kurių respublikų
statybos dalys jau gerokai ap-
griuvę, kai kurių aptrišę, o ge-
riausiai išsilaikė Baltijos respu-
blikų statytos.

Muzika Vasario 16 proga

Sekmadienį, vasario 1, New
York Times radijo stotis WQ-
XR populiariojoje programoje "Folk
Music of the World", kuri trun-
ka nuo 2 iki 3 val. dienos, 15
minučių buvo skirta lietuvių
liaudies muzikai. Programos ve-
dėjas Bill Strauss paaiškino,
kad Lietuvos liaudies muzika
yra labai įvairi, tad duos po
gabalių šokių muzikos, liau-
dies dainų ir kt. Strauss paži-
mėjo, kad šios muzikos papra-
šė vienas lietuvis iš New Yorko
Vasario 16 proga.

Mūsų korespondentas klausy-
tojas D.B. pasiuntė Straussui
padėkos laiškus.

Ziema New Yorko parke

Nuotr. V. Maželis

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Long Play - Stereo - Hi-Fi - Lithuanian Records

Aidutės dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	Stereo	4.50
Montrealio Aušros Vartų choras, 11 dainų	Stereo	5.00
Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-šokių (2 pl.)	Stereo	8.50
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno ansamblio 11 kalėd. giesmių	Stereo	5.00
Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonija	Stereo	6.00
Ainių dainos, Stuttgarto simf. muzika D. Lapinsko	Stereo	6.00
Lietuvių pasakos, Baranausko, Stempuzis, Lapinskas	Stereo	6.00
Daina, Br. Budriūno oktetas (45 EP) mažo formato		2.00
Lauksiu tavęs, 12 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Tyklus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Vytauto Bacevičiaus piano kūriniai		5.00
Antano Pavasario operų arijos ir liet. dainos		5.00
Vadovo Daumoro operų arijos ir liet. dainos		5.00
Laužų aidai, 4 oktetų skautiškos dainos		4.00
Zirginėliai, B. Pūkelvičiūtės vaikams pasakos		5.00
Antrieji zirginėliai, vaikams pasakos		5.00
Pilėnai, opera iš 3 plokštelių, V. Klova		8.00
G. Vasiliauskienės, 11 lengvos muzikos dainos-šokiai		6.00
Pupų dėdės ir dėdėnės, 12 šokių-dainų rinkinys		5.00
D. Doiskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys		5.00
Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai		5.00
Palangos Juzė, vaidina profesionali aktorai		5.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	Stereo	4.50
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo	4.50
Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota		5.00
Šiluvos koplyčios pašventinimo ir kongreso momentai		3.50
A. Sabaniausko, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po \$5.00		10.00
A. Sabaniausko, lengvos muzikos 12 šokių-dainų Nr. 3		5.00
Aurelia, Paukštelienės pramoginė ir šokių muzika — Stereo		5.00
Dainuojų Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	Stereo	5.00
Sigutė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3		5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo	4.50	2.00
Dainos Lietuvai, S. Cerenės komp. įdainuota 12 liet. dainų		3.50
Dainų ir arijų recitalas, sol. J. Vaznelio		5.00
Dainos, A. Stempuzis 24 liet. dainos		6.00
Dainos, B. Valterienės 8 liet. dainos, 7 operų ištraukos		3.50
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 l. dainų	Stereo	4.50
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ansamb. 14 l. d. Stereo	4.50	2.00
Dvi Mamytės ir dvi Dukrės, Kvartetas iš 14 dainų	Stereo	4.50
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 duk. 15 liet. dainų. (Stereo)		4.50
Lietuvių Tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija		4.50
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaras. 18 šokių	Stereo	4.50
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienė. St. 4.50		2.00
Gaudžia trimitai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patriotinių maršų		6.00
Liaudies giesmės, Tėviškės choro 11 giesmių ir dainų		5.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasiliūno		5.00
Lithuanian 2-speed record cover (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)		2.00
Lietuvos atsiminimų 25 m. jubiliejus dainose (Stereo)		4.50
Mes padainuosim, Ciurlionio ansamblio 16 liaud. dainų		6.50
O ramunėle, pasakyk, Birutė Tamošiūnas, 12 muzikos šokių		6.00
Svajonių sūkurys, B. Tamošiūnienės, 12 muzikos šokių		6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-šokių		2.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 2, 12 liet. dainų-šokių		3.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika		6.00
Lietuviškos vestuvės, prišlybos ir vedybos		5.00
Pozija, A. Gustaitis ir Stasys Santvyras		5.00
Sutemų garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių — Stereo	\$6.00	5.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės. Stereo	\$6.00	5.00
Tėvynei auksas, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų. St. \$6		5.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų		3.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės moderni muzika — stereo		5.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų		3.50
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 lietuviškų d. Stereo	4.50	3.50
Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos (Stereo)		6.00
7 Kristaus žodžiai, Sv. Kazimiero parapijos choras		4.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid. Stereo	\$4.50	2.00
Lietuvos - Latvijos - Estijos Himnai		2.00
Baltic Countries National Anthems (33 1/3 RPM)		1.00
National Anthem of the U.S. (33 1/3 RPM)		1.00
Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 l. dainos. Stereo	4.50	2.00
Mano gimtinė, 14 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Operų arijos, J. Liustikaitės 12 kūrinių		6.00
New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų	Stereo	\$2.00
Grojame Jums, Neo Lituanų 6 šokių dainų rinkinys		6.00
Operų Arijos, Sol. St. Baro	Stereo	\$7.00
Mes žengiamo su daina, N.Y. vyrų oktetu 17 d. Stereo	4.50	5.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo	5.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo	5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės	Stereo	5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
(Persuntimo išlaidom prašom pridėti 50¢; į Kanadą \$1.00)

Radijo valandėlei 20 metų

Vasario 16 Rochesterio lietuvių radijo valandėlei sukauna 20 metų.

1949 klebono kun. J. Bakšio ir kitų kvietimu į Rochesterį atvyko iš Vokietijos keletas šimtų tremtinių, kurių dauguma čionai ir apsigyveno. Gavę darbus ir šiek tiek asmeniškai susitvarę, ėmė organizuotis. Kai kuriems kilo mintis steigti lietuvių radijo valandėlę. Pirmaisiais iniciatoriais buvo žurnalistas H. Zemelis ir kun. Pr. Valiukevičius. Jiem pavyko sudaryti nedidelį būrelį rėmėjų. Tada buvo pasirašyta sutartis su WRNY radijo stotimi.

Išpūdingas momentas

1950 vasario 16 d. 10 val. 30 min. pirmą kartą Rochesterio nuskambėjo radijo bangomis lietuviškas žodis ir daina. Tai buvo išpūdingas momentas. Per valandėlės atidarymą žodį tarė sen. Keating, o pirmi pranešėjai buvo kun. Pr. Valiukevičius, Anna Valuk ir H. Zemelis.

Valandėlė tapo kultūrinio gyvenimo centru. Kiekvieną sekmadienį atsidėjus ir nuosirdžiai buvo jos klausomasi.

Radijo klubas

Po dvejų metų sėkmingos veiklos atsirado rimtas klausimas, kaip valandėlę išlaikyti. Trūko lėšų. Tada įsisteigė radijo klubas, kuris, kaip visuomeninė organizacija, perėmė valandėlę savo žinion.

Sausio dovanos

(atkelta iš 3 psl.)

Čia Nixonas susiderino su popiežiaus Pauliaus taip pat sausio mėn. konkrečiau nurodytu keliu, kuriame žmogus pasijus- tų labiau laimingas ir pasitar- nautų tikėjimo vienybei. Tai "tikėjimo tvirtumas bei papras- tumas, nuolankumas, malda, at- virumas, dosnumas visiem, pa- slaugumas, pasiaukojimas" ir, meilė Kristui".

Žodžių — daugiau dvasios, ne viską sudėti ir prosperitę ir ekumenines pompas. Tada bus daugiau šilumos.

★

Sausio dovana lietuviams? R. Nixono bei Pauliaus žodžiai yra ir lietuviams įspėjimas dėl kelio į lietuvių vienybę, dėl kelio į asmeninį pasitenkinimą.

Bet jei reiktų suminėti ko- kį sausio konkretų lietuvių žy- gį, tai mūsų akis sustotų prie "Jaunimo žygio už tikėjimo lais- vę", kuris ėmėsi siuntinėti J. Tautų general. sekretoriui ir kitiem didiesiems Lietuvos ku- nigų memorandumą Kosyginui.

Jaunimas čia ėmėsi tos "ne- aptariamos dvasios", kuri išlai- kydavo lietuvių tautą gyvą am- žių pavojuose.

Jei "EGLUTĖ" užsakys, Vaikui džiaugsma padarysi — Skaityt nuotykius Pupučio, Valandos pavirs minutėm.

ROCHESTER, N. Y.

P. Puidokas

Radijo klubas susiorganizavo 1952. Jo valdybos pirmininku buvo išrinktas pulk. Pr. Sala- džius, nariais — L. Vilimas, P. Šlapelis ir A. Beresnevičius. Klubas nario mokestis buvo vie- nas doleris per mėnesį. Narių skaičius augo. Tuo būdu valandėlė galėjo gyvuoti ir toliau.

Kiek vėliau radijo klubui ėmė vadovauti pirmininkas Pra- nas Puidokas su nariais — A. Ciemeniu, R. Kirštaičiu, Br. Krokiu, Vyta. Zmuidzinu ir ki- tais.

Valdyba savo sumanumu ir pastangomis nugalėjo visus sunkumus ir ryžtingai tęsia lie- tuviškos valandėlės transliaci- jas, jas tobulindama.

Valandėlės išlaikymas per 20 metų atsiėjo virš 32,000 do- lerių. Nei valdyba, nei praneš- jai atlyginimo negauna.

Valandėlės vaidmuo

Valandėlė turi savitą veiklą. Ji ne komercinė, bet grynai kultūrinė. Jos turinys ir koky- bė priklauso nuo vedėjų pro-

gramų paruošimo — nuo žo- džio, muzikos bei dainų parinki- mo ir suderinimo, viską tinkam- mai perduodant klausytojams. Visada kreipiamas dėmesys į mūsų tradicines šventes bei su- kaktis. Taip pat sekama lietu- viškojo gyvenimo kultūrinę bei tautinę veiklą. Žodžiu, valan- dėlė yra tautinės kultūros reiškė- ja, tėvynės meilės žadintoja.

Pranešėjai

Valandėlė per ištisus 20 me- tų dar nėra turėjusi atostogų. Tačiau kai kurie pranešėjai yra pasiėmę ilgesnes atostogas; yra ir tokių, kurie dėl šeimos pa- dėties ar kitų aplinkybių iš pra- nešėjų ratelio pasitraukė. Bet yra ir tokių, kurie beveik per abu dešimtmečius be pertrau- kos ryžtingai dirba, būtent: A. Ciemenis, R. Kirštainas, V. Zmuidzinas, Ilgūnas, Dziakonas ir Br. Krokys; prie jų dar pri- sijungę O. Adomaitienė, D. Šiurlienė, B. ir V. Litvinai, V. ir N. Draugėliai.

Tegu ji gyvuojai!

Lietuvių radijo valandėlė Rochesterio šiuo metu gyvuoj- ja, tobulėja ir be didelių sun- kumų išsilaiko. Radijo klubo valdyba su ilgamečiu pirminin- ku Pr. Puidoku, o šalia valdy- bos ir pranešėjai uoliai dar- buojasi. Valandėlės puoselėto- jai budi ir deda pastangų, kad visi lietuviai gyventų tautinė- mis idėjomis ir neleistų savo vaikams nutautėti.

Valandėlės klausytojai svei- kina pradininkus ir dabarti- nis jos darbuotojus 20 metų jos gyvavimo proga ir pasižada stengtis ją visada medžiagiškai remti.

J. Mšks

BALTIMORE, MD.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą ruošia Bal- timorės Lietuvių Taryba ir Lie- tuvių Bendruomenė sekmadienį, vasario 15. Minėjimas prasi- dės mišiomis šv. Alfonso baž- nyčioje 8:30 val. ryto. Jas au- kos kun. Matas Jarašinas už krikščionis dėl Lietuvos laisvės. Per mišias giedos Baltimorės vyrų horas Daina. Tą pačią dieną 1:30 val. popiet Lietuvos Svetainės didžiojo salė įvyks iškilmingi pietūs, į kuriuos pakviesti Baltimorės burmistras Tomas Dalesandro ir Marylan- do gubernatorius Marvin Man- del, Marylando valstijos kong- resmanai ir senatoriai. Minė- jimas baigsis vasario 28, šešta- dienį, 6 val. vak. Lietuvių Sve- tainės didžiojoje salėje su pa- skaita ir menine programa.

C.Y.O. jaunimas šv. Alfonso parapijoje rengia įdomų vaka- rą vasario 6, penktadienį, 8 val. vak. šv. Alfonso mokyklos kam- bariuose. Šis jaunimas kviečia ir kitą parapijos jaunimą daly- vauti šokiuose, kurie vyksta penktadieniais.

Sodaliets vasario 1, sekma- dienį, per 8:30 val. mišias, ku- rias šv. Alfonso bažnyčioje au- kuoja dvasios vadas kun. A. Dranginis, buvo klebono prel. L. Mendelio apdovanotos už iš- tikimybę. Po mišių vyko meti- niai pusryčiai šv. Alfonso mo- kyklos salėje. Juos paruošė šv. Vardo draugijos vyrai. Sios darbščios moterys vasario 20, penktadienį, rengia bingo žaidi- mus šv. Alfonso mokyklos sa- lėje.

Suaugusių klubas sausio 31 šv. Alfonso mokyklos kamba- riuose turėjo sėkmingą šrimų vakariene.

Ona Klisienė, pirmos kartos lietuvė, po sunkios ligos mirė sausio 28 savo namuose Mor- rell Park rajone. Velionė, kol buvo sveika, buvo ištikima šv. Alfonso parapietė ir dalyvau- davo parapijos parengimuose. Gedulingos mišios už jos vėlę šv. Alfonso bažnyčioje buvo aukojamos sausio 31, Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nu- liūdime liko vyras Benediktas.

Jonas Obelinis

Kun. Bronius Jurksas atšventė 25 metų kunigystės sukaktį. Jis yra Toronto Prisikėlimo parapijos trijų cho- rų vadovas. Choristai jam surengė pagerbimą.

Nuotr. V. Tarvydo

LKDS VEIKLA TARPTAUTINĖJE SRITYJE 1964-1969 santraukinė apžvalga

Tradiciniai ryšiai

Lietuvos krikščioniškoji de- mokratija (laisvės metais — Lietuvos Krikščionių Demokra- tų Partija, politinėje emigraci- joje — Lietuvių Krikščionių Demokratai Sąjunga) savo pri- gimtimi ir esme visuomet buvo lietuvių ir lietuviškas sociali- nis ir politinis organizmas. Ta- čiau, kaip jos idėjinis šaltinis — krikščionybė, taip ir ji vi- suomet veikė tarptautinėje sfe- roje — būryje tos pačios inspi- racijos ir pasaulėžiūros politi- nių sąjūdžių iš įvairių kraštų, net iš kelerių kontinentų.

Tarptautinis krikščioniš- kosios demokratijos sąjūdis gi- mė daug vėliau negu krikščio- niškosios demokratijos idėja. Tik 1925 Paryžiuje buvo įsteig- tas KD partijų sekretoriatas. Nuo tų metų į bendrą veiklą į- siliejo ir LKDP, dalyvaujama kongresuose, konferencijose ir kituose darbuose.

Tarptautinę veiklą netrukus sužlugdė iš vienos pusės įvai- riuose Europos kraštuose įsi- galėjęs totalitarizmas, iš kitos — antrasis pasaulinis karas. Karo metu internacionalas bu- vo atgaivintas Londone (Inter- national Christian Democratic Union), bet veiklos negalėjo iš- vystyti. Negalėjo tuo metu ja- me dalyvauti ir LKDP.

Po karo tarptautinis KD sąjū- dis atgimė Šveicarijoje. Inicia- tyvos ėmėsi šveicarų konservato- rių liaudies partija. 1947 Lu- cerno suvažiavime jau buvo į- steigtas NEI (Nouvelles Equi- pes Internationales). Liego ir Luksemburgo kongresuose bu- vo užbaigtas organizacinis dar- bas. Po metų NEI atidarė du- ris ir egzistė KD grupėm. Nuo tų metų LKDS toje veiks- loje ir reiškiasi įvairiais būdais.

Lietuviai buvo vieni iš stie- gėjų Vidurio Europos Krikščio- nių Demokratų Sąjungos, api- mančios Vidurio Europos KD egzilų grupes.

LKDS veikla

Si apžvalga ribojasi tik LK- DS veikla tarptautiniuose KD sambūriuose ir KD sferoje. Pa- stangos ir darbai, įsėina iš šių ribų, čia neminimi.

LKDS veikla yra dvilypė: da- lyvavimas tarptautiniuose sam- būriuose ir veikla per juos bei juose ir santykiai su atskirų kraštų KD partijomis ir veikla per jas.

LKDS priklauso NEI pakei- tusiai Europos Krikščionių De- mokratų S-gai ir Vidurio Eu- ropos KD S-gai, o per jas ir Pasaulio KD Sąjungai. LKDS jaunimo sekcija priklauso taip pat ir tarptautiniam JKD sąjū- džiui bei Vidurio Europos JK D sekcijai. Pastarajai vadovau- ja inž. A. Venskus, kuris jau kelintą kartą išrenkamas ir į tarptautinio JKD sąjūdžio vyk-

domajį komitetą. LKDS per sa- vo atstovus taip pat palaiko tamprų ryši su tarp- tautiniu KD dokumenta- cijos ir tyrimo institutu Romoje. Vidurio Europos KD Sąjun- gos vadovybėje nuo pat pradi- zios yra ir LKDS atstovai, šiuo metu P. Vainauskas ir dr. K. Sidlauskas.

Šalia asmeninio dalyvavimo tam tikruose tarptautiniuose postuose, antrasis veiklos as- pektas yra dalyvavimas kongre- suose, konferencijose, suvaži- avimuose, studijų dienos, įvai- rių komisijų darbuose. Pastaro- jo penkmečio būvyje LKDS da- lyvavo pasauliniame JKD kon- grese Berlyne, EKDS kongre- suose (pastarąjį kartą Veneci- joje) ir visoje eilėje komisijų bei komitetų posėdžių Australi- joje, Italijoje ir kt. Buvome

kviečiami dalyvauti pasaulinia- me KD kongrese Peru, Cilės KD partijos kongrese, tarptau- tinėse KD studijų dienose P. Amerikos klausimais Notre Da- me universitete ir kt.

Trečiasis veiklos aspektas yra informacinis ir propagand- nis. Penkmečio būvyje minėti- na:

1966 LKDS išsiuntinėjo spe- cialų memorandumą visų tarp- tautinių KD institucijų vadovy- bėm bei visų kraštų KD parti- jų vadovybėm ir jaunimo sekci- jom (virš 80 vienetų) ryšium su tautos sukilimo 25 metų sukak- timi.

1968 specialus memorandum- mas ispanų kalba pasiustas vi- som P. Amerikos KD partijų va- dovybėm bei P. Amerikos KD internacionalų egzektivyvi.

(Bus daugiau)

Miuncheno vaikučiai:

ACIŲ AMERIKOS LIETUVIAM!

Muencheno vargo mokykloje pamokos eina į galą. Vaikai pradeda nerimti, čiauskėti, klausinėti mokytoją: kada bus šiemet eglutė, ką atneš Kalė- dų senelis ir kaip jie pasirodys seneliui? Susirūpinusi nauja mokytoja nežino net ką atsaky- ti. Norėtų ji pastatyti vaidini- mėlį, kurį vargais negalais su- rado; norėtų atkviesti iš Lie- tuvos gerąjį senelį. Bet tas se- nelis dabar vargšas, jo dowa- nų maišą reikia šiaip sugeži- nės uždangos pripildyti. Kas tai padarys? Viena iš vyresnių- jų mergaičių sušunka: "Nagi dėdė Balfas!" Puiki mintis.

Tuo pat bendromis jėgo- mis buvo parašytas didelis lai- škas "dėdei Balfui" New Yor- kan. Visi pasirašė. Mažiausioji — 5 metų Aušrelė — pirmą kartą pasirašė laišką... Tai į- vykis! Skruosteliai užkaito mer- gaitė!

Vaikam nereikėjo ilgai klau- sinėti, ar neatėjo atsakymas iš dėdės. Netrukus paštininkas į- teikė ilgą voką su visais Balso antspaudais, su čekiu(!) ir su kukliu laišku — nereikia padė- kos: "Padėka priklauso gerada- riam lietuviui Saurės Ameri- koje, kurių aukomis Balfas ga- li Jus ir kitus vargan pateku-

sius lietuvius nors truputį su- šelpti."

Nuotaika pakilo! Dabar gali- me pradėti ruošti eglutę. Juk tai vienintelė tikrai vaikučių šventė metuose. Nežiūrint, kad gripas labai vargino visą žiemą Vokietijos gyventojus, Muen- cheno vargo mokykla pradėjo repetuoti akt. Albino Gedvilos eiluiotą pasaką "Mažieji bėg- liai". Kaip smagu vaidinti, — daug įdomiau nei gramatiką kalti! O koks džiaugsmas žve- riukų kostiumais apsilvilti.

Na, ir prigužėjo visokių žvė- relių į sceną per Tris Karalius. Prie lauzo jie ruošėsi užšvesti Kalėdas. Tik štai atklydo du maži vaikučiai — Jonukas ir Marytė; jie ieškojo kelio į Lie- tuvą. Norėjo tėvynę aplankyti ir grįžt tėveliam apsaityti, — daug įdomiau nei gramatiką kalti! O koks džiaugsmas žve- riukų kostiumais apsilvilti.

Na, ir prigužėjo visokių žvė- relių į sceną per Tris Karalius. Prie lauzo jie ruošėsi užšvesti Kalėdas. Tik štai atklydo du maži vaikučiai — Jonukas ir Marytė; jie ieškojo kelio į Lie- tuvą. Norėjo tėvynę aplankyti ir grįžt tėveliam apsaityti, — daug įdomiau nei gramatiką kalti! O koks džiaugsmas žve- riukų kostiumais apsilvilti.

Eglutė pavyko labai! Vaikai gerai pasirodė. Užtat Kalėdų se- nelis atvilko didžiausią maišą su "dėdės Balso" turtingais paketėliais. Kas ko norėjo ir buvo surašę seneliui pageidavi- mus, gavo su kaupu. Gavo do-

Lietuviškos lėlės, kurios greitai bus išstatytos skautų rengiamose Kaziuko mugėse.

UŽGAVENIŲ BALIUS WATERBURYJE

rengiamas vasario 7 d. šv. Juozapo mokyklos didžiojoje auditorijoje, John Street — 7 val. • Veiks gausus bufetas, turtinga loterija. Šokiams gros Edvardo Radionovo or- kestras • Pelnas skiriamas lituanistinės mokyklos išlai- kymui.

Rengėjai

— Dail. Leonas Urbonas, gy- venas Australijoje ir tenykštė- je dailėje sėkmingai besireiš- kias, vasario mėn. atvyksta į JAV ir Kanadą. Dailininkas S. Amerikoj surengs visą eilę sa- vo parodų.

— Dr. J. Zmuidzinai, Lietu- vos generalinis konsulas To- ronte, Amerikos Lietuvių Tary- bos kviečiamas, sutiko būti pa- grindiniu kalbėtoju jos ruošia- mame Vasario 16 minėjime Los Angeles, Calif. Minėjimas į- vyks vasario 15 Statler vieš- butyje. Po minėjimo ten pat pietūs svečiam ir publikai.

— Antanas Rinkūnas, PLB švietimo tarybos pirmininkas, pakviestas pagrindiniu kalbėto- ju Vasario 16 minėjime Bosto- ne.

vanėlių ir kiti vaikai — svečiai. Ir stalai buvo apkloti vaisiais, saldumynais, pieneliu ir coca- cola, vis iš to paties baltinio čekio pinigėlių.

Dabar jau niekam iš vaikų nereikia aiškinti, kas yra "dė- dės Balfas". Jie žino, ką reiškia atskiro raidės — BALF ir Uni- ted Lithuanian... Jie žino, ko- kių gerų darbų tie Amerikos lietuvių, pasislėpę po raidėmis BALF, gali padaryti. Jų dėkin- gos širdelės dar nemoka pa- reikšti padėkos iškilmingais žo- džiais. Todėl paprastai, trumpai, bet nuosirdžiai jie dėkoja Saurės Amerikos lietuvių ge- radariams.

Kalėdinio džiaugsmo paty- rė Muencheno vargo mokyklos vaikai ir mokytoja

KSTI, BET PAREIGAS ATLIKO

Stefania Stankūnienė

srietyje) netrukus perėmė ir parapijos choro vadovybę. Stefania, susipažinusi su naujuoju dirigentu, 1932 už jo iškėlė.

1936 darbščiam kun. B. Sugintui pastatius naują lietuvių bažnyčią Vila Zelinoj, Sao Paulo mieste, aplinkui ją kūrėsi lietuvių branduolys. Ten ir Stankūnai susilipdė sau trobelę. Toji trobelė buvo lietuviškos dainos bei giesmės centras, iš kur plaukė visa muzikinė veikla.

Stefanija ir Juozas dirbo ranka ir ranka: organizavo koncertus, muzikinius parengimus, radijo programas, spausdino propagandinę muzikos literatūrą, naujus kūrinius, žurnalą Muzikos Menas ir t.t. Apie 15 metų Stefanija buvo chorų sekretorė: paruošdavo savo vyrui partitūras ir choristams išrašydavo atskiras partijas, gaidas.

Stankūnų namelis ilgai buvo ne vien chorų repetitijų patal-

pa, bet ir jaunimo pasilinksminimo sale, kur vykdavo pašokimai. Aplinkui esant negrįstom gatvėm, į kambarį būdavo prirešama daug purvo. Sokių metu pro dulkes mažai būdavo matomas žibūrys. Paskui vargšai Stankūnienėi tekdavo grindis plauti, net su kastuvu jas valyti.

Stefanija buvo nuolatinė darbo pelė. Niekada nepavargdavo, niekad nesiskundė, visus maloniai priimdavo ir pavaišindavo. Visa širdim buvo įsijungusi į savo vyro vadovaujamą kultūrinę muzikinę veiklą.

1949 persikėlus į JAV, Stankūnams teko gyventi Pensilvanijos keliose vietose. Gyvenant angliakaus parapijoje, buvo matyti, kad neįmanoma jų sūnaus Kazio ir dukros Irenos išmoksinti bei pramokyti lietuvių kalbos. Iškelta vietos arčiau lietuvių kultūrinį centrą. Pasinaudota pirma proga: dėka muz. Jono Čižausko, Juozas Stankūnas gavo Sv. Patriko bažnyčios vargonininko ir parapijos mokyklų muzikos mokytoja vietą Elizabethe, N. J.

Tada pragiedrėjo Stankūnų dienos. Tėvui ir vaikams atsirado daugiau galimybių žengti mokslo keliu ir siekti tikslo. Juozas atsidarė muzikos studiją: Irena, baigusi gimnaziją, įstojo į New Yorko konservatoriją — Julliard; sūnus, pasimokęs technikos mokykloje, gavo gerą darbą Western Electric bendrovėje, kur šandien jis yra elektronikų skyriaus vedėju.

Stefanija Stankūnienė, norėdama savo šeimai padėti, dirbo siuvimo fabrike tol, kol visus pastatė ant tvirtų kojų.

Paskutiniu laiku jau turėjo galimybių pailsėti savo nuosavame namely, bet Dievo valia lėmė kitaip. Pergventi rūpesčiai, vargai bei sunkaus gyvenimo dalužė palaužė jos sveikatą. Besirūpindama savo šeima, dažnai pamiršdavo save.

Nors ji per anksti paliko šią vargą žemėlį, tačiau pilnai atliko savo pareigas. Sūnus Kazys Stankūnas, vedęs Agnė Dulkytę, gyvena 19 Centre Lane, Bayonne, N. J., nuosavuose namuose ir auginą tris vaikus — Raimundą, 13 m., Lindą, 10 m., ir Juozą, 6 m. Irena, žinomoji dainininkė-muzikė, iškėlėjusi už daktaro Jacinto Silva, gyvena 133 North Ave., Hillside, N. J.; turi 3 metų dukrelę, irgi vardu Irena.

A. a. Stefanija buvo, tikra tu žodžių prasme, gera motina.

S. J.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

• JAV atviros šių metų šachmatų pirmenybės įvyks rugpjūčio 9-22 d.d. Bostone. Ruoškimės ir planuokime sutelkti į šias pirmenybes mūsų pajėgiuosius vyrus: Tautvaišą, Vaitonį, dr. Palčiauską, Skėmą, Zailį, Nasvytį ir kitus, kad lietuvių vardas būtų tinkamai reprezentuotas. Pirmenybių rengėjai (MSCA) tikisi sutraukti rekordinį dalyvių skaičių — 300. Bostono lietuvių šachmatininkai žada atvykusius mūsų vyrus pagloboti.

• Bostono tarptaklubinėse Lietuvių I, vasario 6 d. pradeda antrąjį ratą rungtynėmis su Harvardo universitetu. Pirmose rungtynėse su Harvardu buvo sužaista lygiomis.

• Bostono čempiono titulą praeitą rudens laimėjo 19-metis Boylstono klubo žaidėjas D. Harrington, kuris su Massachusetts žymiuoju meistru John Curdo vyrąja kiekvienam Bostono turnyre. Čia pateikiame vieną iš jo šiemet laimėtų partijų Burgess atminimo turnyre. Baltais žaidė Harrington, juodais — Adams.

IŠSIŪSKIME GRANDINĖLĘ Į PIETŲ AMERIKĄ

Pietų Amerikos lietuviai kviečia Grandinėlę birželio mėnesį atvykti į Kolumbiją, Venesuelą ir, jeigu ištekliai leis, į kitas P. Amerikos valstybes. Grandinėlė kvietimą priėmė. Penkiasdešimt šokėjų vyksta parodyti Pietų Amerikos lietuviams ir ypač jaunajai kartai gražiuosius lietuvių šokius, uždegti juos nauju tautinio danto entuziazmu ir sustiprinti lietuviškos išeivijos saitus.

Pietų Amerikos lietuviai per televiziją pristatys Grandinėlę platiems gyventojų sluoksniui, o į koncertų sales kvies aukštuosius tų valstybių pareigūnus ir lietuvių bičiulius.

— Jono Žmuidzino novelių knyga "Runcė ir Dandierinas" jau išleista "Nidos" leidyklos Londone, Anglijoje. Knygoje yra šie kūriniai: "Atėinant", "Rausvė", "Runcė ir Dandierinas". Knyga turi 110 psl. Viršelis dail. H. Žmuidzinių. Kaina 2.50 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Pelytė-Geležytė, S. Tomarienės pasaka vaikams su iliustracijomis, kaina 1 dol., Bitės, L. Germanienės, iliustracijos Z. So-deikienės, kietais aplankais, kaina 3.50 dol.

- 1 P-Q4 — N-KB3
- 2 P-QB4 — P-K3
- 3 P-KN3 — P-Q4
- 4 B-N2 — B-K2
- 5 N-KB3 — 0-0
- 6 0-0 — PXP
- 7 Q-B2 — P-B4
- 8 R-Q1 — Q-N3
- 9 QN-Q2 — Q-B2
- 10 NXP — N-B3
- 11 B-B4 — N-QN5
- 12 Q-N3 — Q-Q2
- 13 PXP — N5-Q4
- 14 B-Q6 — N3-K5
- 15 N-K5 — juodieji pasidavė

Spalvingu tautiniu šoku Grandinėlė kalbės tūkstančiam apie Lietuvą, garsins jos vardą, su pažindins kitataučius su gintaro krašto tautine kultūra.

Grandinėlės P. Amerikos išvykos vykdomasis komitetas, globos komitetas, JAV LB centro valdyba ir PLB valdyba kreipiasi į visus JAV ir Kanados lietuvius:

1. padėkime mūsų jaunimui šią išvyką įvykdyti,
2. sudėkime išvykai būtinus penkiolika tūkstančių dolerių,
3. savo iniciatyva steigime išvykos rėmimo komitetus. P pinigai turi būti sutelkti iki gegužės 15.

Brangūs šiaurės Amerikos lietuviai, paremkime tuos, kurie patys dirba ir kurie, entuziazmu degdami, skiria savo jėgas lietuviškajam idealui.

Aukais išvykos reikalui prašom siųsti šiuo adresu: Grandinėlė c/o Mr. V. Staškus, 110 žis.

East 226 Street, Cleveland, Ohio 44123.

Grandinėlės Pietų Amerikos išvykos globos komitetas: PLB valdybos pirmininkas St. Barzdukas, PLB jaunimo vicepirmin. B. Nainys, JAV LB Ohio apygardos pirm. dr. A. Butkus, JAV LB Clevelando I apyl. pirmin. F. Eidimtas, JAV LB Clevelando II apyl. pirm. K. Ziedonis, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirm. dr. E. Drukteinis, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pirmininkas dr. S. Matas.

Vykdomasis komitetas: R. Kudukis — pirmininkas, A. Sagenis — koordinatorė, V. Staškus — išdinininkas, nariai: N. Kersnauskaitė, G. Kudukienė, A. Stempuzienė, M. Aukštuolis, K. Gaizutis, J. Garla, V. Mariūnas, K. Narbutaitis, J. Narušas, P. Petraitis, V. Ročiūnas, V. Sakas ir J. Stempuzis.

Grandinėlės P. Amerikos išvykos Vykdomajam komitetui

GRANDINĖLĖS išvykai į Pietų Ameriką siunčiu \$.....

Aukotojo vardas ir pavardė .....

Adresas .....

..... zip .....

Čekius prašom išrašyti Grandinėlės vardu ir siųsti šiuo adresu:

GRANDINĖLĖ
c/o Mr. V. Staškus
110 East 226th Street
Cleveland, Ohio 44123

Kiekvienam aukotojui bus pasiūstas asmeniškasis pakvitavimas ir padėka. Bendrasis aukotojų sąrašas bus paskelbtas spaudoje.

LITAS TAX SERVICE

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

Federaliniai ir visų valstijų bei miestų mokesčiai

1969 METŲ TAKSŲ JUODRAŠTIS

PRAŠOM IŠKIRPTI
IR VARTOTI
JŪSŲ MOKESČIAMS

IŠLAIDOS

Nuosavybė

1. Nuomos ir išlaidos

Pajamos (\$))
Taksos - Mokesčiai
Mortgage procentai
Vanduo ir nutekėjimai (sewers)
Kuras
Apdrauda
Reikmenys - Hardware supplies
Valymo priemonės
Janitorius
Vazinėjimas
Lauko dekoracija
Vidaus taisymai
Dažymas, Elektra, Tvoros
Pėdūs, Gazas
Langai, Stogas
Kada namas pirktas?
Kiek mokėta?
Kiek ankstesniais metais amortizuota (depreciated)?
(pridėkit kopiją)
Namų adresai:

2. Aukos

Bažnyčiai (vardai)
Vienuolynams
Mokykloms
Baltui
Kitai labdarai (Heart Fund, Care, Skautams, Ateitininkams, Studentams, Salvation Army Ligoninėms, etc.)

3. Mediciniškos

Daktarai: (kokie?)
Dantistai: (kokie?)
Akiniai
Sveikatos priemonės
Ligoninės (kokios?)
Laboratorijos
Gailestingos seselės
Transportacija
X-Rays
Ligo apdraudimas
Nedarbingumo apdraudimas
Auto. Ligoninės apdrauda
Vaistai pagal receptus
Kiti vaistai ir vitaminai
Sveikatos pagalbos priemonės
Kiek gauta atgal iš apdraudimo?

Pirmas namas

Antras namas

4. Taksai

Auto benzinas (kiek mylių?)
Namo taksai
Auto pirkimo taksai
Kiti Sales Tax
Kiti taksai

5. Procentai

Ant mortgage
Dėl mašinos
"Credit cards"
Kiti išmokėjimai
Kitos skolos
Paskolų gavimo išlaidos

6. Įvairios išlaidos

Prašom surašyti pasitaikiusius ugnies, audros, vagystės nuostolius;
mašinos nelaimės;
vaikų priežiūra motinai dirbant;
investavimo išlaidos;
žurnalai, patarimai;
transportacija;
profesijos nario mokesčiai, unijos, viršvalandžių darbo išlaidos;
uniformos, batai;
auto išlaidos dėl darbo (ne iš namų važiavimas);
darbo įrankiai;
viršvalandžių maistas;
mokslas sau ar žmonai;
darbo ieškojimas.

7. Alimoninis mokesčiai

(skrybių atveju)

8. Asmeniškios ir pusiau asmeniškios

Prašom aprašyti keliones susirūšius su profesija, arba tyrinėjimus investavimo tikslais, gamblinimo nuostolius ir pelnus, Pensijų fondo išdavimus, arba atsiėmusius.

ALGOS — per pridėtus W-2 lapelius
Ar gavot algą už tą laiką?

Ar sirgote ..... kiek ilgai? (nuo ..... iki .....)
Kitos pajamos — Randos/Nuomos

Pensija
Biznio pajamos
Kitos pajamos

DIVIDENDAI ir PALŪKANOS
Surašykite iš kur gautos ir kiek arba pridėkit informacinius lapelius iš kur?

PARDAVIMAS NUOSAVYBIŲ ARBA AKCIJŲ

1. Kas ir kada parduota?
2. Už kiek?
3. Kada ir už kiek pirktas?
4. Komisijos ir pardavimo išlaidos
5. Kapitalinis remontas (Prašom pridėti atskirą lapą)

Šis juodraštis padės Jums suorganizuoti finansines detales. LITAS TAX SERVICE ekspertai išrinks rašytinus dalykus.

Jūsų mokesčiai bus užpildyti profesionališku kruopštumu. Už patarnavimą sąskaitą prisiimsime vėliau. Patarnavimas priklauso nuo darbo, bet pradedant nuo \$10, vidurkis yra apie \$15 už visas tris formas.

JEIGU JŪSŲ IŠLAIDOS BUVO PANASTOS KAIP PERNAI, TADA GALITE ATSIŪSTI TIK PERNYKŠTĮ NUORASĄ IR PASIKEITIMUS PAŽYMETI LAISKE.

Šį lapą, savo atskirus komentarus, uždarbio lapelius, ir (jei turite) pereitų metų nuorašus siųskite:

LITAS TAX SERVICE
86-01 114th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Profesionalai ir prekybininkai gali siųsti surašytas detales bet kokiaje formoje. Konsultacijai atvykstate į vietą.

Leonardo Andriekaus eilėraščių rinkinys — Po Dievo antspaudais — Vytauto Didžiojo gados — jau atspausdintas pranciskų spaustuviųje Brooklyn. Iliustravo dail. T. Valius. Knyga turi 106 puslapius. Didelio formato. Kaina 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

KNYGOS VAIKAM

Kaip Algiukas Vėjo Ieškojo, N. Jankutė, — 2.50 dol.
Labas Rytas, Vovė, J. Mielga, — 2.50 dol.
Bitės, L. Germanienė, — 3.50 dol.
Lietuvės Laukai, S. Jonynienė, — 3 dol.
Tėvės Sodyba, J. Plačas, — 3 dol.
Meškiukas Rudnosiukas, V. Nemunėlis, 3 dol.
Algis ir Alytė, spalvinimo knygtė, 75 c.
Pupūčio Skėtis, spalvinimo knygtė, — 1 dol.
Ukė-Wagū, A. Golbacchini, — 2.25 dol.
Pelytė Geležytė, S. Tomariene, — 1.25 dol.
Tinginė ir Darbštutė, S. Tomariene, — 1.25 dol.
Paskendusi Piliis, S. Tomariene, — 1.25 dol.
Lapė Snapė, S. Tomariene, — 1.25 dol.
Keturi Valdovai, S. Dziugas, 2.25 dol.
Neklaūzados, S. Dziugas, — 2.25 dol.
Kregždutė, II dalis, A. Rinkūnas, 3.50 dol.
Kregždutė, III dalis, A. Rinkūnas, 4 dol.
Jaunojo Galiūno Keliu, Kun. P. Gavėnas, 2 dol.
Visos knygelės gražiai spalvotai iliustruotos ir gaunamos "Darbininko" administracijoje.

BEVEIK UŽ PUSĖ KAINOS

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". 404 psl., apie 150 įdomių nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorų, veikėjus ir t. t. Pamatysite kaip atrodė prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great". 202 psl. Anglų kalboje istorinis veikalas, nušviečias Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui ir kitataučiam ypač svarbu ją perskaityti.

Abiejų knygų autorius — prel. J. B. Končius.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Būtų naudinga kiekvienai lietuvių šeimai įsigyti abi šias knygas. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Rašantiems Darbininkui ir kartais savo rašinius prisijungiantiems skubos paštu (special delivery) primename, kad JAV paštas skubaus pristatymo mokėsi nuo 30 centų yra pakėles iki 45 centų.

Metams prasidėjus kviečiame skaitytojus atnaujinti prenumeratą ir prisijungti prenumeratos mokėsi. Taip pat be atskiro raginimo prašome atsilyginti tuos, kurie dar yra likę skolingi. Ta pačia proga dėkojame tiems skaitytojams, kurie laiku apsimoka prenumeratą be jokių raginimų ir tuo sutaupo administracijai susirašinėjimo laiką ir išlaidas. Taip pat dėkojame pridėdantiems auką už kalendorių.

1970 metų kalendorių galima gauti Darbininko administracijoje. Darbininko išleistas kalendorius mėnesinis, lentelėje atspausdintas dail. Jurgio Juodžio spalvotas paveikslas Birutė ir Kęstutis, kaina — 1 dol. Nidos Knygų Klubas išleistas kalendorius nuplėšiamas kasdien. Kaina—2 dol. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y., 11221.

Nauji DARBININKO skaitytojai

S. Barkus, Howard Beach, N. Y.; S. Mankas, Phila, Pa.; V. Matušaitis, Livingston, N. J.; G. Ruksėnas, Los Angeles, Calif.; Z. Milčiukas, Memmingen, Vokietija, V. Simaitis, Chicago, Ill.; Mrs. M. Savickis, Providence, R. I.; Dr. J. Sungaila, Toronto, Ont. Canada; A. Daukantas, Eldert, N. Y.; Jonas Ivanauskas, Vokietija. P. Melnikas, Taylor, Mich.; Mrs. N. Gavėnas, Atlantic City, N. J.; A. Viluckis, Vokietija, R. Pakalnis, Waterbury, Conn.; A. Meidūnas, Baltimore, Md.; P. Gustas, Clendale, Calif.; M. Petrus, Amsterdam, N. Y.; R. Kliučka, Woodhaven, N. Y.; K. Starka, Vokietija, J. Vaizgenis, Jamaica, N. Y.; Miss S. Vaitkus, Wethersfield, Conn.; V. Sakas, Hamilton, Ont. Canada; L. Rodgers, Bedford, N. Y.; Dr. Justinas Pikūnas, Detroit, Mich.; A. Navikas, Dallas, Pa.; J. Bieliūnas, Venezuela, K. Urbšaitis, Middlebury, Conn.; A. Starolis, Cheshire, Conn.; K. Bukys, Rochester, N. Y.

Užsakę kitiems: V. Jonikas, B'klyn, N. Y.; — J. Bagdonis, Rego Park, N. Y.; J. C. Stravinsky, Dorchester, Mass.; — J. Stanislovaiciui, S. Boston, Mass.; A. Kovacs, Simcoe, Ont.

tario — J. Dabruskams, Langton, Ont. Canada; B. Saldukas, Washington, D.C. — N. Butkienė, Bethlehem, Pa.; J. Krištolaitis, Cleveland, Ohio; — P. Jarašiūnui, Euclid, Ohio; Kun. A. Babonas, Detroit, Mich. — Elzbietai Blass, Detroit, Mich.; M. Zobarskienė, Richmond Hill, N. Y. — V. Malinauskui, Stamford, Conn.; Zigmąs Delininkaitis, Waterbury, Conn. — Jonui Umuliui, V. Vokietijoje; A. Daukantas, Santa Monica, California; — J. Petrikui, Santa Monica, California; Dr. H. Armanas, Baltimore, Md. — S. Jazbutams, Miami Beach, Fla.; S. Lipčius, New Haven, Conn. — sūnui St. J. Lipčui, Colo. Springs, Colo.; O. Kreivienienė, Chester, Pa. — žentui L. Dambrauskui, Michigan City, Ind.; A. Jance, Great Neck, N. Y. — Vincui Blazaičiui, Baldwin, N. Y.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujienai skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metų 5 dol. Jaunavedžiam ir kariam vienerius metus laikraštis siunčiamas dovanai. Prenumeratos reikalais kreiptis į administraciją: 910 Willoughby Av., Brooklyn, N.Y. 11221.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 2 dol.: Iš Mass. valstijos: A. Jakniūnaitė, V. Židžiūnas, B. Zemaitis, E. Tamalavage, J. Pauliukonis, U. Dulskis, V. Bieliauskas, K. Vaseliauskas, Worcester; J. Vembrė, A. Kriščiūnas, P. Kleponis, T. Bogušas, J. Bogušis, So. Boston; J. Fronckus, B. Paplauskas, Metuchen; T. Akstin, A. Kersanske, R. Cirukienė, P. Sargelis, A. Plauškus, Brockton; K. Gedrim, S. Dirsas, Brighton; T. Bagnys, Cambridge; J. Vaitkūnas, Canton; C. Pazo, Westboro; Z. Petrasauskas, Dorchester; J. Mackis, Stoughton; J. Stepanovich, Lowell; A. Bunumas, J. Semenas, A. Čekas, A. Žukauskas, Metuchen; K. Graudienė, Newark; S. Valikonis, Cliffside, J. Dikčius, J. Vaickus, J. Melynis; T. Tumas, M. Goras, Harrison; K. Čiurlys, No. Brunswick; A. Malakas, E. Orange; M. Sera, Iselin; J. Prapuolenis, Rahway; H. Budris, Freehold; I. Bartasius, Williamstown; M. Gedwell, Pattenburg; A. Baltutis, Lake Hiawatha, K. Jankūnas, Lodi; J. Marcis, Perlin, A. Subačius, Cranford, A. Jonyš, Delanco, D. Skuja, Kenilworth.

Iš Conn. valstijos: J. Sidlauskas, J. Kazakauskas, V. Skladaitis, V. Urbonas, J. Slivinskis, Waterbury; L. Leve, B. Marčėnas, A. Kuprevičius, B. Kriščiūnas, Hartford, A. Kleiza, A. Milčienė, D. Virbutis, J. Moteunas, Manchester; O. Navidomskas, J. Lazdauskas, Bridgeport, kun. A. Pupšys, kun. J. Grigonis, Middletown; J. Skruzdis, Oakville.

Iš Ill. valstijos: A. Garbačiauskas, J. Ambrizas, J. Macėnas, P. Zumbakis, B. Kizauskas, E. Radzevičiūtė, K. Barzdukas, B. Užsienis, K. Bružas, P. Pupius, Chicago; M. Grigoravičienė, E. St. Louis, J. Matukas, Hinsdale.

Iš Pa. valstijos: P. Pleinis, P. Surma, R. Ugintas, C. Tamašauskas, Phila; A. Paškus, Erie; A. Bocis, Langhorne; B. Gustaitis, Scranton; V. Kiaunė, Easton; V. Palulis, Frackville; H. Satinskas, Doylestown; M. J. McGowan, Clarks Summit.

Mišrūs: K. Kriaučiūnas, Providence, R. I.; S. Kligys, Joppa, Md.; A. Walters, Baltm., Md.; B. Budriūnas, I. Bandziulis, Los Angeles, Calif.; A. Daukantas, Santa Monica, Calif.; S. Raštikis, Monterey, Calif.; R. Barauskaitė, Pomona, Calif.; S. Kungys, Livermore, Calif.; A. Masilionis, V. Amšėjus, Cleveland, O.; F. Gudelis, Dayton, O.; J. Suopys, M. Jakulis, dr. V. Bublys, Detroit, Mich.; S. Kudžma, Nashua, N. H.; J. Olkovikas, Manchester, N. H.; R. Petkevičius, Lewiston, Me.; E. Shimanskis, Kenosha, Wis.; dr. V. Avizionis, Milford, Del.; F. Gabalis, Phoenix, Ariz.; O. J. Bieža, St. Paul, Minn.; M. Karaktynas, St. Petersburg, Fla.; M. Aukštaitė, Toronto, Can.

Po 1 dol.: A. Petrutis, B.S., T. K. Žvirblis, O. P., Washington, D. C.; A. Vedegys, Cleveland, Hgts, O.; K. Dagys, Columbus, O.; P. Dzimidis, Toledo, O.; A. Kavaliūnas, J. Kašuba, Cleveland, O.; O. Kreivienienė, Chester, Pa.; E. Vazgis, Pittsburgh, Pa.; kun. J. Neveauskas, New Phila., Pa.; J. Naras, Phila, Pa.; Miškinis, Pittston, Pa.; L. Dambrauskas,

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įrūšti. Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kūrėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną kopolyčia bus dedikuota.

Savo auką atsiųskite prieš kopolyčios dedikaciją!

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 E. 68th Street, Chicago, Ill. 60629

GEROS NAUJIENOS AUTOMOBILIŲ pirkėjams savo giminiams Lietuvoje ir USSR! — Mes kaip tik gavome labai mažą kiekį naujausio modelio

ZAPOROZECZĄ 966

(43 arklio jėgų)

KAINA \$1850.00

Užsakymai priimami tik iki vasario 28 d.

Kas pirmas ateina — tas bus pirmas aptarnaujamas.

Skubėkite su savo užsakymu — pristatymas garantuotas!

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South
New York, N.Y. 10003

212-228-9547

arba prisijungusias sekančias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036 — Tel. (212) CI 5-7905

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

Michigan City, Ind.; S. Jatulis, Carwood, N. J.; V. Kligys, Edison, N. J.; J. Balandis, Elizabeth, N. J.; P. Naujokaitis, River Edge, N. J.; A. Staniel, Maplewood, N. J.; A. Cesėkienė, Detroit, Mich.; M. Paushis, Lewiston, Me.; J. Salkauskis, Hollywood, Fla.; D. Guobienė, Providence, R. I.; R. Dovydas, P. Domkus, Los Angeles, Calif.; V. Zelenis, Reseda, Calif.; S. Jasutis, Long Beach, Calif.; I. Rudaitis, Hamilton, Canada; M. Sklandžiūnaitė, Memmingen, Vak. Vokietija.

Visiems, prie kalendoriaus išlaidų padengimo prisidėjusiems, nuoširdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO administracija

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį išskirti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašau pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____
Adresas _____
DARBININKAS naujienai skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių	\$.....
Siunčiu už prenumeratą	\$.....
Spaudai paremti	\$.....
Siunčiu skolą už _____ m.	\$.....

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užkėkite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriaje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

Parengimai New Yorke

Vasario 7, šeštadienį — Užgavėnių—kaukių vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko ir New Jersey ateitininkai—moksleiviai, studentai ir sendraugai.

Vasario 7, šeštadienį — 8:30 val. vak. Le Cordon Bleu patalpose, Versailles kambary, Korp. Neolithuania metinė šventė.

Vasario 8, sekmadienį — Laisvės Žiburio radijo klubo narių metinis susirinkimas 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer Sts. Brooklyn, N.Y.

Vasario 8, sekmadienį — Liet. Katalikų Moterų S-gos 29 kuopos užgavėnių pietūs 1 val. popiet. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer St., Brooklyn, N.Y.

Vasario 14, šeštadienį — Smuikinių Izidorius Vasyliūno ir pianisto Vytenio Vasyliūno koncertas Town Hall salėje New York'e 5 val. 30 min. Rengia Norman Seamon.

Vasario 14-22 — Dailės paroda Kultūros židinio patalpose — 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Rengia LB New Yorko apygarda.

Vasario 15, sekmadienį — Lietuvis nepriklausomybės minėjimas Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Avenue ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y. 4 val. p.p. Rengia New Yorko Alto skyrius.

Kovo 1, sekmadienį — Kaziuko mugė Maspetho liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautai.

Kovo 14, šeštadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės S-gos Tarybos suvažiavimas 3 val. popiet. pranciskų Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Vakare paskaita, meninė dalis, vakariene.

Kovo 15, sekmadienį — Maironio lituanistinės mokyklos metinis parengimas — vaidinimas "Raudona Kepuraitė" Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer St., Brooklyn, N.Y., 4 val. popiet.

Kovo 22, sekmadienį — Putnamo seselių Neringos stovyklai remti komiteto parengimas — stovyklos vakus, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y.

Balandžio 4, šeštadienį — Tautinių šokių ansamblio "Grandinėles" koncertas Christ The King gimnazijoje, Middle Village, N.Y. Vakare susipažinimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, šokių. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Balandžio 5, sekmadienį — Velykų stalas Knights of Columbus salėje, Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Klubų New Yorko klubas.

Balandžio 11, šeštadienį — Operetės choro koncertas Piličių Klubu salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y., 7 v.v. Rengia Operetės choras.

Balandžio 12 d., sekmadienį — Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko - New Jersey apskritys rengia metinį seimelį Anglių Karalienės lietuvių parapijos salėje 12 val. Rengia apskrities valdyba.

Balandžio 18-19, šeštadienį ir sekmadienį — New Yorko ir New Jersey ateitininkų metinė šventė. Šeštadienį jaunimo pasilinksminimas Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje. Sekmadienį toje pat bažnyčioje mišios. 12 val. salėje iškilmingos posėdis, studentų ir moksleivių žiūdis.

Balandžio 19, sekmadienį — Madų paroda Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Balandžio 25, šeštadienį — Pavaros balius Piličių Klubu salėje — 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Balandžio 26, sekmadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas ir knygos "Kritusieji už Laisvę" pristatymas. 11 val. mišios Maspetho liet. parapijos bažnyčioje, 12 val. knygos pristatymas parapijos salėje, meninė dalis, posėdis. Rengia LB Bičiulių rytų apygarda.

Gegužės 3, sekmadienį — Lietuvių New Yorko Vyrų choras rengia koncertą Franklin K. Lane HS auditorium 4 val. popiet.

Gegužės 9, šeštadienį — Lietuvių Fondo pavasarinis banketas Waldorf-Astoria viešbuty.

Gegužės 16, šeštadienį — New Yorko Tautinių šokių grupės dvidešimties metų gyvavimo sukakties minėjimas—koncertas 6 val. 30 min. buvusioje Schwaben Hall salėje, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y.

Gegužės 30, šeštadienį — Pavaros balius Maspetho liet. parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautų Tėvų komitetas.

Birželio 21-24 — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Commodore viešbutyje, 42 St. Manhattan. Banketas — antradienį, birželio 23.

Numatomas parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefono: 441-9720.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

TO PLACE

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection & Repair Station headlight adjustment, wheel alignment, motor tune-up, brake service — Shell Bay, Mayville, N.J. Cape May Court House (opp. State Inspection Dept. Station) 8am-5pm Closed Sun.-Mon. — 609-465-5607 Owned & operated by M. DeSantis

COPHRESI TRAVEL AGENCY
GENERAL INSURANCE AND IMMIGRATION PROBLEMS
2817 Bergenline Avenue
Union City, N.J.
Call 201-864-0468 - 69

EMERGENCY REPAIRS
PLUMBING & HEATING

Plastering and Carpentry, Roofing and Painting: Call CHARLES (212) 323-6113 — 342 Kelly Street, Bronx

J & A SPRAYING SERVICE
Office Furniture - Prem or factory Bar Tops - for the Trade premises Kitchen Cabinets - for the Home.
Day — 212-891-1400
Evenings — 212-891-3053

KENNETH LAWRENCE
420 Cumberland Street Brooklyn Has car willing to make short trips Daily or small city Delivers reasonable rates Call 212-638-2571

A & B FLOOR SCRAPING
\$15 and Up per Room
Free Estimates
Call Mr. CHARLIE REAVES 773-6837

SPEZIALE CONTRACTORS
We specialize in fine work — no job too big or too small — finished basements, attics, garages.
3604 Barnes Ave., Bronx
Call TU 2-0077

VICTOR CRISPIN CONTRACTING CO.
Inc.

GENERAL CARPENTERS
GENERAL CONTRACTORS
STORE FRONT WORKERS
AND INTERIORS
119-04 94th Avenue
Richmond Hill, Queens, N.Y.
Tels. 387-9510 — 847-1848

H. W. MALE

DRIVERS: several openings, must be acquainted with New Jersey area, must speak English. Steady position. Call: (201) 289-8594

Expert AUTO BODY REPAIRMAN and HELPER good working conditions and fringe benefits — JOHNNY AUTO BODY 1788 Barnum Avenue Stratford, Conn. (203)375-3070

H. W. FEMALE

GENERAL OFFICE WORK
Lettershop experience. Mature — Good typing required. Midtown East Side office. 9-5, congenial surroundings. \$110.00. Call PL 9-5350 after 10 AM.

MALE - FEMALE

Plant workers Little Falls Laundry N.J. biggest & best. Steady work, no layoffs. Earn while you learn — top wages plus union benefits, free transportation. Call (201) 256-0400 or stop in at our Bus Depot at — 571 Orange Street, Newark, N.J. An Equal Opportunity Employer.

DISPLAY

SALVO IRON WORKS
Any kind of iron work
Also all iron repairs for homes, churches and rectories
2368 Bathgate Avenue, Bronx
Call: (212) 933-9136

ALL CASH
FOR YOUR HOUSE
ANYWHERE IN BROOKLYN
Albisa Real Estate — 858-1020
151 Smith Street Brooklyn
Open 7 days a week incl. Sunday

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Kun. Liongino Jankaus dvejų metų mirties proga mišios bus vasario 8, šį sekmadienį, 11 v. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias užprase velionies kunigo L. Jankaus draugai.

Kun. Pranas Geisčiūnas, Balfio reikalų vedėjas, buvo išvykęs į Baltimore, kur dalyvavo TV programoje, skirtoje Lietuvos nepriklausomybės šventei paminėti. Baltimore arkivyskupas turi specialią TV valandą, kurią tvarko lietuviai — kunigas Kazimieras Pūgevičius. Šioje programoje jis ne kartą prisimenia Lietuvą, pristato lietuviškus reikalus. Siemet, minėdamas Vasario 16 šventę, jis pasikvietė kun. P. Geisčiūną.

Liet. Religinės Šalpos valdybos posėdis buvo sausio 31 įstaigos patalpose. Posėdyje dalyvavo keturi valdybos nariai, pirmininkavo I-sis vicepirmininkas, J. Balkūnas. Aptarti eiliniai religinės šalpos reikalai. Religinė Šalpa birželio 3, trečiadienį, Putnamo seserų vienuolyno organizuoja kunigam maldos dieną ir specialias pamaldas už persekiojamą Lietuvą.

Prel. Jonas Balkūnas vasario 1 išskrido į Floridą trijų savaitių atostogų.

Izdoriaus Vasyliūno smuiko koncertas bus vasario 14, šeštadienį, Town Hall salėje. Pradžią 5:30 v. popiet. Smuikininkui akomponuoja jo sūnus pianistas Vytenis Vasyliūnas.

Liet. Kat. Federacijos New Yorko apskritys seimelis bus balandžio 12 Angelių Karalienės parapijos salėje. Planuojama surengti diskusijas, kuriose dalyvautų dr. D. Jasaitis ir dr. V. Vyngantas.

Dana Bobelienė Aleksandra-vičiūtė, gyvenanti Massapequa, L. I., baigė Hempstead, N. Y., Hofstra universitetą magistrės laipsniu. Pedagoginių mokslų diplomą gauna vasario 8. Anksčiau ji baigė St. Joseph's kolegiją Cincinnati, Ohio. Šiuo metu ji mokytoja lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje.

Pranas Narvydas, Stasys Jakštas ir Juozas Valakas garbingam a.a. kapitono Vaclovo Alksninio prisiminimui atsiuntė auką Balfui.

Muz. Algirdas Kačanauskas vietoj kalėdinių atvirukų atsiuntė auką Balfui.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus vasario 11, trečiadienį, 7:30 v.v. pas Jadvygą Vytuvienę, 85-29 86 Street, Woodhaven.

Liet. Fronto Bičiuliai balandžio 26 rengia V. Ramojaus knygos "Kritusieji už laisvę" pristatymą, kuris bus Maspetho liet. parapijos salėje.

Pranešame visų žinią, kad neolituonų balius vasario 7 d. Le Cordon Bleu salėje neįvyks. Iškilminga sueiga bus International Hotel Kennedy Airport vasario 27, penktadienį, 7:30 v. v.

A. a. kapt. Vaclovo Alksninio atminimui Aldona ir Kęstutis Jonynai ir Sofija Kriaunaitė-Zagorski prisiuntė 10 dol. auką Kultūros židinio statybai. Pranciškonai už auką širdingai dėkoja.

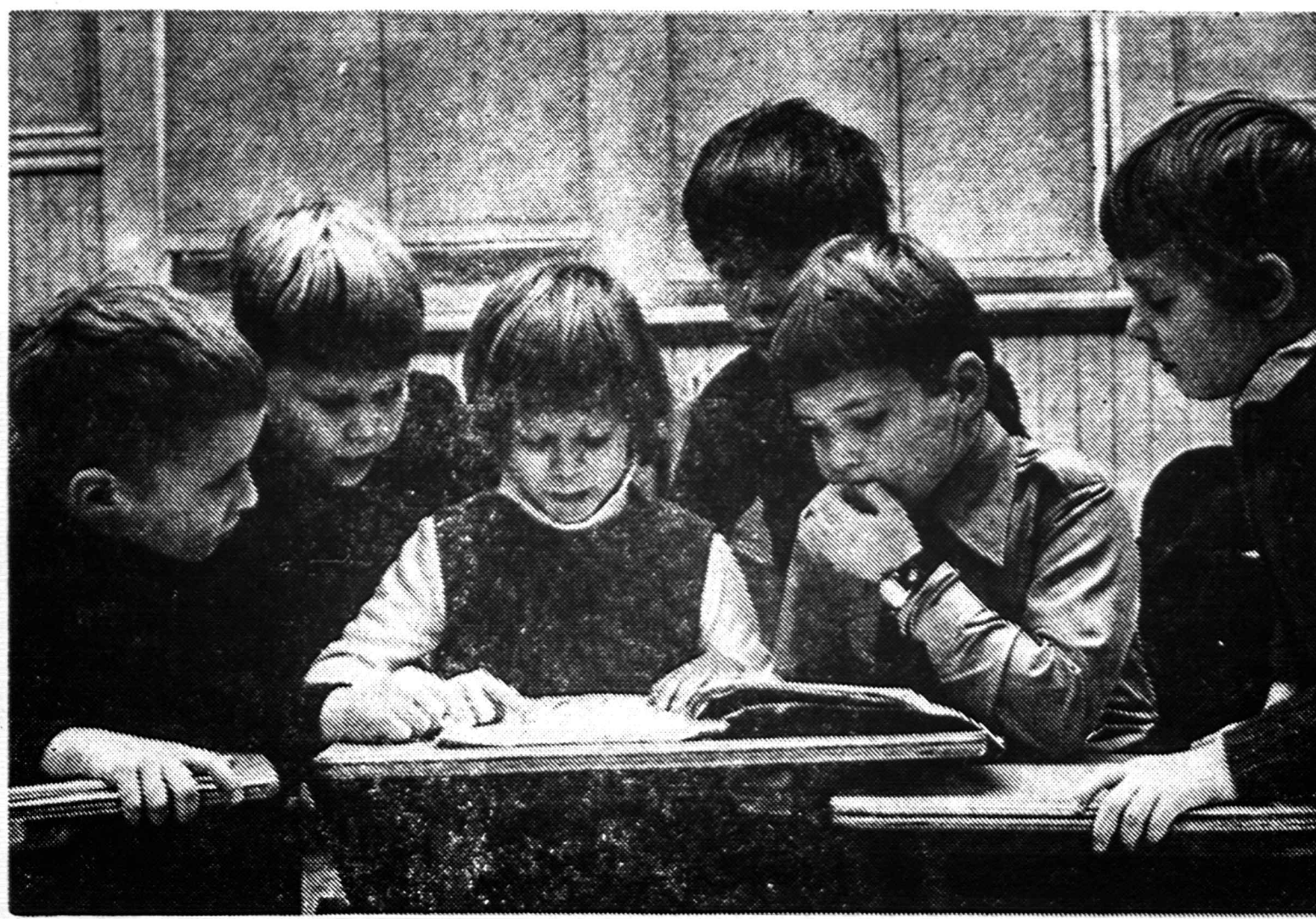
Batunas paruošė sąrašą tų Amerikos laikraščių, kurie turi skaitytojų per 50,000. Organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie nori Vasario 16 proga parašyti laiškus spaudai, gali kreiptis į Batuną, ir tokius laikraščių sąrašus su adresais jie gaus. Rašyti United Baltic Appeal, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 10465, tel. (212) 828-2237. Užsakant sąrašus, prašoma aukų Batuno veiklai ir pašto išlaidoms padengti.

Inž. Kęstutis Miklas, Batuno vykdomasis vicepirmininkas, vyks į Detroitą, kur vasario 15, minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, bus pagrindinis kalbėtojas. Šventės minėjimas bus Mercy kolegijos salėje.

Dr. Juozas Kazickas su žmona buvo išvykęs į Afriką, kur aplankė bent kelias valstybes. Iš Afrikos grįžta vasario 7.

Katalikių Moterų S-gos 24 kp. susirinkimas įvyks vasario 8, tuoj po sumos, Angelių Karalienės parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

Liet. Fondo vajuos komiteto posėdis bus šį sekmadienį, vasario 8 d. 7 v.v. pas dr. J. Kazicką New Rochelle.

Maironio mokyklos I-o skyriaus mokiniai. Vienas skaito, visi klauso.

Nuotr. R. Kisieliaus

Kaukių vakarą šį šeštadienį, vasario 7, Maspetho lietuvių parapijos salėje rengia New Yorko ir New Jersey ateitininkai. Salė bus gražiai ir skoningai vyresniųjų mergaičių ateitinkų papuošta. Bus duodama šilta vakarienė, šokiama grotauskų orkestras. Visi kviečiami dalyvauti. Bus atrenkamos ir premijuojamos geriausios kaukės. Vakarą pradžia 7 valandą.

Laisvės Žiburio radijo klubo metinis narių susirinkimas bus šį sekmadienį, vasario 8 d., 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Simonas Švedas-Swedish, 93 m. amžiaus, gyvenęs Woodhaven, mirė vasario 4. Pašarvotas Salinskų šermininėje, laidojamas vasario 7 d., 10 val. ryto iš Angelių Karalienės bažnyčios Sv. Jono kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną Oną, 5 sūntus, dukrą su šeimomis, 11 anūkių ir proanūkus bei kitus gimines. Velionis buvo ilgametis Darbininko skaitytojas.

PARODOS ORGANIZACINIAI DARBAI

LB New Yorko apygardos valdyba raštu kreipėsi į dailininkus, kad jie sutiktų dalyvauti šioje parodoje, kuri rengiama Lietuvos nepriklausomybės šventei atžymėti.

Pirmieji atsiliepė šie dailininkai: Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, Vladas Pivariūnas, L. Židonytė, V. K. Jonynas, Jonas Rūtenis, Birutė Gedvilienė, T. Petraitis, Albinas Elskus, Jurgis Juodis, Vytautas Kašuba, T. Treinienė.

Tolimesnis dalyvaujančių sąrašas bus paskelbtas vėliau.

Norėdami pagerbti senesni mirusį dail. Adomą Galdiką, rengėjai taip pat kreipėsi į velionies našlę p. Galdikiene, ar ji nesutiktų parodoje išstatyti keletą savo vyro darbų. M. Galdikienė mielai sutiko ir paveiks-lus laiku pristatys į Kultūros Židinį.

Patalpos jau rengiamos. Šią savaitę pradėta visi įrengimo darbai, kuriems vadovauja dail.

J. Bagdonas. Pirmiausia iš mai-sonetų lapų kalamos sienos, kurios bus nudažytos ir pastatytos, pridengiant labai išmar-gintas K. Židinio sienas. Vi-sos medžiagos jau supirktos ir suvežtos.

Paroda atidaroma vasario 14, šeštadienį, 1 val. popiet. Toks laikas parinktas todėl, kad tą pačią dieną 5:30 v. yra smuikininko Izdoriaus Vasyliūno koncertas Town Hall salėje. Kas norės, lengvai galės suspė-ti ir į koncertą.

Parodos lankymo valandos: šeštadienį, vasario 14, nuo 1 iki 9 v.v., sekmadienį — nuo 1 iki 9 val., visą savaitę (nuo pirmadienio iki penktadienio) vakarais nuo 6 iki 9 v., vasa-rio 21, šeštadienį, nuo 1 iki 9 v.v., sekmadienį, vasario 22, nuo 1 iki 9 v.v., kada paroda bus uždaryta.

Visais parodos reikalais kreipitis į A. Vakselį, 84-20 112 St. Richmond Hil, N. Y. 11418, tel. 846-3246.

Iš Waterburio, Conn., at-vyksta visas būrys į lietuvių meno parodos atidarymą, kuris bus vasario 14, šeštadienį, 1 v. popiet Kultūros židinio patal-pose, 361 Highland Blvd., Broo-oklyn, N. Y. Parodą rengia ir globoja LB New Yorko apy-garda.

Darbininkas kitą savaitę dėl Lincoln gimtadienio išeis tik vieną kartą — trečiadienį.

Grojame Jums, L.S.T. Korp. Neo-Lithuania, grojant orkest-rui, įdainuotaz, Spaudos ba-liaus valsas, Tau tiktai tau (tan-go), Oi, sudieu, sudieu (valsas), Vievversys (tango), Bybabalula (liet. tvistas). Orkestrui vado-vauja A. Modestas, dainuoja A. Gasparaitis, žodžiai B. Augusti-navičiūtės ir kitų. Kaina 6 dol. Mono.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

BOSTONO ŽINIOS

Misijos sv. Petro lietuvių bažnyčioje prasidės vasario 16, pirmadienį, ir tęsis visą savaitę. Misijos bus lietuvių kalba, ir jas ves kun. Juozas Vaskas, marjonas, iš Chicagos, žymus pa-mokslininkas ir teologas. Klebo-nas kun. Antanas Baltrušinas kviečia apylinkės lietuvių dalyvauti misijose.

Whist party ruošiamą vasa-rio 14, šeštadienį, sv. Petro pa-rapijos salėje. 492 East Se-venth St. Pradžią 8 v.v. Bus užkandžiai. Vadovauja Elžbieta Balacanis. Pelnas skiriamas pa-rapijai.

Arbit Blato, iš Lietuvos kilu-sio dailininko, skulptūra, kuri vaizduoja Mone-Katz, buvo pa-duota Parker Bernet galerijoje New Yorke. Kataloge buvo pa-žymėta, kad dailininkas yra a-merikietis, gimęs Lietuvoje. Ar-bit Blatas yra kaunietis, baigęs Aušros berniukų gimnaziją. Me-ną pradėjo studijuoti Kauno Meno mokykloje, paskui išva-žiuo ir užsienius.

A. Lietuvių Gydytojų draugi-jos centro valdyba išsiuntinėjo per 500 laišku Amerikos kong-resmanam, senatoriam, guber-natorium, Amerikos presiden-tui, sekretorium ir kitiem įta-kingiem politikam. Laiške pra-šo atkreipti dėmesį į senato pri-imtą 416 rezoliuciją, kur reika-laujama laisvės Lietuvai, Lat-vijai ir Estijai.

Ekskursiją į Floridą rengia Elizabethe lietuvių Sv. Petro ir Povilo parapija. Išvykstama balandžio 24 traukiniu, grįž-tama gegužės 2. Vienam asme-niui kelionė ten ir atgal — 222.50 dol. Kas nori šioje eks-kursijoje dalyvauti, prašom re-gistruotis, įmokant 50 dol., ku-rie bus įskaityti į kelionės mo-kestį. Visais ekskursijos reika-lais kreipitis adresu: kun. J. Pra-gulbickas, 211 Ripley Pl., Eli-zabeth, N. J. 07206, tel. EL 2-2271.

VI. Ramojaus "Kritusieji už laisvę", II tomas, atspaus-tas pranciškonų spaustuviėje Broo-oklyn. Knyga išsiųsta į Chica-gą leidėjams — Į Laisvę Fon-dui Lietuviškai Kultūrai Rem-ti. Iš Brooklyno knyga išsiųsta spaudos platintojams. Šiuos persiuntimo darbus tvarkė A. Pumputis.

Ieškoma moteris, mokanti angliskai, namų ruošai 3 die-nas savaitėje. Kambarys, išlai-kymas ir 30 dol. savaitėje. Viet-a — Long Island pas biznie-rius. Skambinti VI 9-1312.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: **Glenmore 2-2923**

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi adminis-tracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Sv. Jono seminarija Bostone priima kandidatus į savo kole-giją. Jaunuoliai studentai, ku-rie įdomiausi, platesnės infor-macijos gali gauti skambinda-mi telefonu 522-3627, arba ra-šyti: Rev. Dwyer, Dean of Ad-missions, St. John's Seminary College, Cardinal O'Connell Hall, 350 South Huntington Ave. Jamaica Plain, Mass. 021 36.

P. Žičkus buvo parašęs laišką Amerikos viceprezidentui Spiro Agnew, kai jis pasakė sa-vo garsias kalbas prieš televi-ziją ir spaudą už jų šališką žmo-nių informavimą. P. Žičkus gy-rė ir vertino tas vicepreziden-to kalbas. Dabar laišku atsakė pats viceprezidentas, padėko-damas P. Žičkui už įvertinimą.

Lietuviai krepšininkai susida-rė So. Bostono rajone ir įsire-gistravo tarp kitų amerikiečių krepšinio komandų. Lietuvių komandą globoja So. Bostono Liet. piliečių draugija, paskyrė net pinigų uniformom pirkti. Komandoje žaidžia: Ambroza, Baika, Barūnas, Gineitis, Griauzdė, Ivaška, Mikonis, Ta-mulis (iš Brocktono), Vileni-skis ir Žičkus. Iš žaistų rungt-ynių lietuviai laimėjo tris, o vie-nas pralaimėjo. Pralaimėjo to-dėl gal, kad vienas dar nėra gerai susižaidęs ir mėgsta žai-dime pasirodyti "solistai". Rei-kia daugiau susižaidimo, reikia ir vadovo — trenerio, kuris nu-rodytų klaidas. Lietuvių koman-da treniruojasi šeštadieniais nuo 12 iki 13 val. So. Bostono Trade High School patalpose. Rungtynės vyksta So. Bostono Municipal Building 6:30 v.v. Kviečiami žiūrovai, įėjimo mo-kestis nėra.

Beatrice Kerbelienė, žinoma teatralė, baigusi bibliotekos mokslus ir dirbanti universite-to bibliotekoje, mokosi toliau. Ji priimta į Tufts universitetą, kur ruoš doktoratą iš dramos.

Inž. Eugenijus Manomaitis turėjo operaciją ir jau grįžo iš ligoninės.

Vida Kleinienė, lituanistinės mokyklos mokytoja, grįžo iš li-goninės.

Irena Žukauskienė, Bostono dramos sambūrio narė, taip pat grįžo iš ligoninės.

Taltingi jaunuoliai ir jau-nuolės, moką groti muzikos in-strumentais, dainuoti, šokti, deklamuoti, kviečiami užsire-gistruoti jau dabar ir kovo 15, sekmadienį, dalyvauti 36 metų suaktyvinę talentų popietėj, kuri įvyks So. Bostono Lietu-vių Piliečių klubo salėj. Nori dalyvauti prašomi pranešti sa-vo vardą, pavardę, adresą ir ta-lento rūšį. Valentinai Minkie-nei, 502 E. Broadway, So. Bos-ton, Mass. 02127. Tėveliai, pa-raginkit savo talentingą jau-nimą dalyvauti šioj popietėj, kad ir platesnės visuomenė ga-lėtų pasidžiaugti lietuviškais ta-lentais. Informacijom telef. 268-0489. — Kviečia Valentina Minkienė.

KATALIKŲ MOTERŲ SAJUNGOS 29 kuopa

rengia
**LIETUVISKAS
UŽGAVENES**
su blynais,
trumpa programa
ir akordeono muzika.

vasario 8,
sekmadienį
1 val. popiet
**APREIŠKIMO PARAPIJOS
SALEJE**
Brooklyne.
Kviečiami visi tradiciniame
parengime dalyvauti.

Rengėjos

1918 New Yorko ALTAS 1970

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO 52 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS sekmadienį, vasario 15 d.

Programoje:

- 11 v. ryto iškilmingos pamaldos Apreiškimo p. bažnyčioje. 3:30 v. minėjimas Franklin K. Lane High School salėje.
- Kalbės inž. J. Valaitis • Meninę programą atliks sol. St. Citvaras, akomponuojant muz. Alg. Kačanauskui; Operetės choras, diriguojant muz. M. Cibui; New Yorko Tautinių šokėjų grupė, vadov. J. Matulaitienės ir New Yorko vyrų choras, dirig. muz. Vyt. Strolis.

UŽGAVENIŲ IR KAUKIŲ VAKARAS

šeštadienį, vasario 7 d.
7 val. vak.

ATSIMAINYMO PARAPIJOS SALEJE
64-14 56th Road, Maspeth, N. Y.

Įvairūs valgiai, visoki gėrimai • ŠOKIAI grojant Gu-tausko orkestrui • Prizai už įdomesnes kaukes • Įėjimas \$5.00; moksleiviams \$3.00.

Rengėjai —
N. Y. ir N. J. ATEITININKAI
visus kviečia, visų laukia.
Bus smagu, linksma ir malonu!

1918 New Jersey jungtinis 1970

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO 52 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

sekmadienį, vasario mėn. 15 d.

Programoje:

- 10 val. ryto iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą Skausmingosios Dievo Motinos bažnyčioje, Kearny, N.J.
- 4 val. vak. akademija ir banketas Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėje — 6 Davis Avenue, Kearny, N.J.

Pagrindinis kalbėtojas Dr. Domas Jasaitis

Pakvietimų skaičius ribotas — užsakyti iš anksto. Auka \$10.00.